

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ ZA ROK 2018

Organizácia: Slovenské národné divadlo Bratislava

Rezort: Ministerstvo kultúry SR

Typ organizácie: štátna príspevková organizácia

Miesto konania verejného odpočtu: SND, nová budova
generálne riaditeľstvo
Pribinova 17, Bratislava

Čas konania verejného odpočtu: 18.4.2019 o 10,00 hod

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2018 je uverejnená na internetovej stránke MK SR:

<http://www.culture.gov.sk/organizacie-ministerstva/verejne-odpocety/verejne-odpocety-2018-343.html>

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2018 – plnenie kontraktu je uverejnená na internetovej stránke organizácie:

[www.snd.sk/O divadle/Dokumenty](http://www.snd.sk/O_divadle/Dokumenty)

Bratislava, február 2019

1. Identifikácia organizácie
2. Zhodnotenie činnosti organizácie
3. Ciele organizácie a prehľad ich plnenia
4. Rozpočet organizácie
5. Prostriedky Európskej únie a na spolufinancovanie
6. Podnikateľská činnosť
7. Zhodnotenie majetkovej pozície organizácie
8. Zhodnotenie zamestnanosti
9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie
10. Zhodnotenie výsledkov kontrol vykonaných kontrolnými orgánmi
11. Záver

1. Identifikácia organizácie:

Názov organizácie:	Slovenské národné divadlo
Sídlo organizácie:	Bratislava, 819 01, Pribinova 17
Identifikačné číslo organizácie:	164 763
Zriaďovateľ:	Ministerstvo kultúry SR
Dátum zriadenia:	1.3.1920

Štatutárny zástupca organizácie – generálny riaditeľ:

Marián Chudovský do 1.8.2018

Ing. Vladimír Antala od 2.8.2018

Členovia vedenia SND:

Mgr. art. Michal Vajdička, riaditeľ činohry SND

Slavomír Jakubek, riaditeľ opery SND - do 24.9.2018

Mgr. Rastislav Štúr, riaditeľ opery SND - od 25.9.2018

Mgr. art. Jozef Dolinský, riaditeľ baletu SND

Mgr. art. Jaroslav Valek, riaditeľ umelecko-dekoračných dielní

Mgr. Radoslava Stratená, riaditeľka centra marketingu – do 17.9.2018

Mgr. Henrieta Borowiecka, riaditeľka centra marketingu – od 18.9.2018

Mgr. Alžbeta Bednáriková, riaditeľka kancelárie generálneho riaditeľa

Ing. Vladimír Antala, riaditeľ EaTPÚ – do 1.8.2018

Ing. Róbert Polc, poverený vedením technického odboru EaTPÚ – od 6.8.2018

Ing. Eva Lepešová, poverená vedením ekonomického odboru EaTPÚ- od 6.8.2018

Hlavné činnosti:

Hlavné činnosti SND definuje zákon č. 385/1997 Z. z. o Slovenskom národnom divadle.

Postavenie a povinnosti SND upravuje Štatút Slovenského národného divadla č. MK-2245/2014-110/12966 zo dňa 23.7.2014. Svoje činnosti SND vykonáva aj v zmysle Zákona č. 103/2014 Z.z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MK SR č. 230/2014 Z.z. o rozsahu vybraných informácií požadovaných od divadiel a hudobných inštitúcií.

Slovenské národné divadlo je štátna príspevková organizácia Ministerstva kultúry SR, ktorá svoju činnosť zabezpečuje vlastnými príjmami a príspevkom zo štátneho rozpočtu.

2. Zhodnotenie činnosti organizácie

Umelecké činnosti

SND vykonávalo v roku 2018 umelecké aktivity v súlade so zákonom č. 385/1997 Z. z. o Slovenskom národnom divadle a so Štatútom Slovenského národného divadla:

- rozvíjalo národnú divadelnú kultúru, ktorú prezentovalo aj v zahraničí
- realizovalo tvorbu nových dramatických, hudobno-dramatických a tanečných diel
- zabezpečovalo kvalitné uvádzanie reprízovaných inscenácií
- realizovalo výrobu scénických a kostýmových výprav
- vydávalo a rozširovalo periodické a neperiodické publikácie, propagačné materiály, usporadúvalo výstavy, ktoré propagujú jeho činnosť
- zabezpečovalo ďalšie významné kultúrne a spoločenské aktivity
- rozvíjalo spoluprácu s partnerskými divadlami a festivalmi na Slovensku a v zahraničí

Na realizáciu týchto aktivít SND využíva výnosy z vlastnej činnosti a príspevok zo štátneho rozpočtu.

Premiéry súborov SND v roku 2018

V roku 2018 uviedlo SND 17 premiér. Z celkového počtu uviedla činohra 11 premiér (z toho 1 premiéra reflektujúca na významné výročie dejinných udalostí SR a ČR a ich spoločnej histórie), opera 4 premiéry, balet 2 premiéry.

Prehľad jednotlivých titulov podľa umeleckých súborov je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Premiéry SND v roku 2018

Autor	Názov hry	Dátum premiéry
Činohra SND:		
F. M. Dostojevskij	Krotká	27.1.2018
H. Ibsen	Hedda Gablerová	3.2.2018
G. Hauptmann	Pred západom slnka	7.4.2018
Sofokles	Antigona	14.4.2018
B. Bjørnson	Nad našu silu II	31.5.2018
L. N. Tolstoj	Vojna a mier	9.6.2018
T. Procházka, P. Tilajčík	Artaudia/Autopsy	15.6.2018
R. Paczocha	tRip	9.10.2018
I. Tasnádi	Vysoká škola diváckeho umenia	3.11.2018
M. Ondriska, A. Bučko a kol.	Morena	8.12.2018
Premiéra reflektujúca na významné výročie dejinných udalostí SR a ČR a ich spoločnej histórie		
J. Roth	Projekt 1918	10.11.2018

Autor	Názov hry	Dátum premiéry
Opera SND:		
N. Rimskij - Korsakov	Sadko	26.1.2018
O. Nedbal	Poľská krv	13.4.2018
G. Puccini	Tosca	2.6.2018
G. Verdi	Don Carlo	19.10.2018
Balet SND:		
C. Pugni	Esmeralda	11.3.2018
P.Breiner, R.Sato, A.Petrovič, G.Lambrecht, A. Ducin, I. Holováč	Beatles go Baroque	30.11.2018

ČINOHRA SND

Fiodor Michajlovič Dostojevskij: Krotká

Réžia a adaptácia:	Eduard Kudláč
Dramaturgia:	Darina Abrahámová
Scéna a kostýmy:	Eva Kudláčová Rácová
Hudba:	Martin Burlas
Projekcia:	Eduard Kudláč
Premiéra:	27. a 28. január 2018 – štúdio

Autorom dramatisácie prvej premiéry roku 2018 je režisér Eduard Kudláč, ktorý hru v Štúdiu Činohry aj inscenoval. Dostojevského novela a inscenácia vovádza do intímneho sveta spovede muža po strate ženy. Scénografia Evy Kudláčovej Rácovej vytvára metaforický priestor nemocničnej pitevne a diváci sa stávajú svedkami rekonštrukcie vzťahu majiteľa záložne a jeho manželky. Vnikajú do popisu a premeny tohto vzťahu s tragickým koncom. Minimalistická réžia nechala vyznieť v monodrame najmä hlavného predstaviteľa Richarda Stankeho. Podľa recenzie Zuzany Golianovej v rádiu Devín je Richard Stanke: „snád' v najlepšej životnej forme. Presvedčivý, charizmatiký, nepatetický, skôr antihrdina než hrdina a predsa divák ide s ním, nasleduje ho, verí mu, súcitiť s ním, aj keď vie, že by mal byť na strane už mŕtvej Krotkej... Stankeho monológ je pôsobivou monodramou, ktorá sa z mikrosveta jeho mysle rozrastá do vyznania lásky - takého otvoreného, takého úprimného, akého je len schopný.“ Krotkú v inscenácii hrá Dominika Kavaschová a niekoľko jej ďalších dvojníčok. Tento dojem umocňuje aj kostýmové riešenie, v ktorom sa jednotlivé krotké na seba podobajú, miestnosť doslova zapĺňajú. Postava sa tak z množuje a naberá na ďalších významoch a vrstvách presah Kudláčovej inscenácie. Lekárka Jany

Oľhovej je výraznou partnerkou, ktorá odreaguje v jemných nuansách jednotlivé časti rozprávania o Krotkej, o vzťahu, o strate i o láske.

Inscenáciu mali možnosť vidieť už aj martinskí diváci počas festivalu Dotyky a spojenia v júni 2018.

Henrik Ibsen: Hedda Gablerová

Preklad:	Ladislav Obuch
Réžia:	Roman Polák
Dramaturgia:	Daniel Majling
Scéna:	Pavel Borák
Kostýmy:	Peter Čanecký
Hudba:	Lucia Chuťková
Premiéra:	3. a 4. február 2018 – veľká sála

V Sále činohry v rámci sezóny mala vo februári premiéru inscenácia hry nórskeho dramatika Henrika Ibsena Hedda Gablerová. Nadviazala tak na pomerne bohatú ibsenovskú inscenačnú tradíciu na Slovensku. Režisér Roman Polák v spolupráci so scénografom Pavlom Borákom, kostýmovým výtvarníkom Petrom Čaneckým a autorkou hudby Luciou Chuťkovou vytvoril aktualizovaný svet, ale i pohľad na nadčasový problém Heddy Gabler. Neschopnosť vykonať čin, boľavá nuda a trýznenie seba i tých okolo, neprijatie, nemožnosť nabrať odvalu v rozhodujúcich životných momentoch, rozohrávalo generačne blízke obsadenie. Protagonistka Táňa Pauhofová a jej generační súputníci Alexander Bárta, Robert Roth, Dano Heriban i najmladšia členka Činohry Monika Potokárová. Základné postavy dopĺňali členky staršej hereckej generácie Zuzana Kocúriková a Anna Maľová. V recenzii Dagmar Inštitorisovej nachádzame veľmi presné odčítanie zámerov tvorcov: „Polákovi sa podarilo logicky a motivicky opodstatnene vystavať realistické a „areálne“ konania postáv i za veľkej podpory realisticky vyznievajúcej scénografie a kostýmov a areálnej scénickej hudby.... Ibsenova hra však do tohtoročnej činohernej dramaturgie priniesla ďalšiu veľkú aktuálnu podobu témy o zmysle života v bohatstve a dostatku a poskytla veľký priestor na preukázanie hereckého majstrovstva vďaka tvarovaniu postáv „na hrane“.“

Inscenácia svojim nápaditým scénografickým riešením džungle citov a chladného bazéna emócií otvára úvahy o myslení autodeštruktívneho človeka a jeho neschopnosti prijať samého seba.

Gerhart Hauptmann: Pred západom slnka

Preklad:	Ján Štrasser, Peter Zajac
Réžia:	Michal Vajdička
Dramaturgia:	Daniel Majling
Scéna:	Pavol Andraško
Kostýmy:	Katarína Hollá
Hudba:	Michal Novinski
Premiéra:	7. a 8. apríla 2018 - štúdio

Premiéra hry Pred západom slnka Gerharta Hauptmanna v Štúdiu Činohry SND priniesla na javisko prvotinu nositeľa Nobelovej ceny za literatúru (1889). V novom preklade Jána Štrassera a Petra Zajaca vznikla sugestívna činoherná inscenácia, ktorá vytvorila svet súčasnosti a potvrdila aktuálnosť živého problému. Citlivé režijné vedenie Michala Vajdičku vytvorilo na javisku živú spleť vzťahov plnú hereckých nuáns a jasných motivácií. Rodinná dráma, alebo doslova pitva sa odohráva v atypickom scénografickom využití arény. Scénograf Pavol Andraško dokázal vytvoriť v jednom priestore niekoľko ďalších. Zároveň doň pretavil metaforu rúcajúceho sa rodinného sídla, úpadku a rozpadu jednej rodiny v momente, keď sa stráca jej hlava. Aktualizáciu dotvárajú aj štýlové kostýmy Kataríny Hollej. Inscenácii dominuje výkon Martina Hubu ako predstaviteľa Matthiasa Clausena a celej generácie jeho detí a ich partnerov, ako je Táňa Pauhofová, Diana Morová, Alexander Bárta, Tomáš Mašťalír i hosťujúci Monika Šagátová, Daniel Žulčák a Martin Varínsky. Bola to prvá veľká herecká skúsenosť študentky VŠMU Márie Schumerovej, ktorá v nej aj podľa recenzentov obstála výborne. Mimo členov rodiny dominujú aj výkony matky Emílie Vášáryovej a Jána Galloviča a Ľubomíra Pauloviča. Podľa recenzenta Petra Scherhaufera v inscenácii „najsilnejšie vyznieva motív rodinnej nevraživosti, ktorá má svoje základy nielen v materialistickej závislosti, ale najmä v neschopnosti a neochote pozrieť sa na potreby a pocity druhých ľudí z ich perspektívy. A to platí nielen o správaní detí hlavného hrdinu, ale aj jeho samotného.“

Sofokles: Antigona

Preklad:	Ľubomír Feldek
Réžia:	Ondrej Spišák
Dramaturgia:	Darina Abrahámová
Scéna:	František Lipták
Kostýmy:	Katarína Hollá
Hudba:	Jonatán Pastirčák, Katarzia
Premiéra:	14. a 15. apríla 2018 – veľká sála

Návrat ku klasike ad fontes je určite inscenácia Sofoklovej Antigony. Na javisko Činohry SND sa vrátila po viac ako 30 rokoch v novom preklade Ľubomíra Feldeka. Súčasťou výrazného aktualizáčného konceptu a prístupu režiséra Ondreja Spišáka je nepochybne aj oslovenie hudobníkov Katarzia a Jonatána Pastirčáka na spoluprácu. Vznikla tak inscenácia, ktorá veľmi jasným gestom komunikuje s mladšou a strednou generáciou, a ktorá sa neváhala stať politickou drámou. Prináša nový pohľad na výklad samotnej hry, kde dominuje pohľad na štátnika, ktorému sa rozpadá krajina a na mladú ženu, ktorá spustila lavínu silného spoločenského tlaku a ktorá sa stáva politickou obeťou. V tomto zmysle sa inscenácia stala hereckou výzvou pre najmladšiu generáciu, ako je Monika Potokárová v úlohe Antigony, Dominika Kavaschová ako Isména a Richard Autner ako Haimón. Výrazné úlohy zúfaleho otca a politika patrili zástupcom strednej generácie a to Jánovi Koleníkovi ako Kreónovi a Gabriele Dzuríkovej ako Iokaste. V inscenácii sa pracuje aj so zborom a jeho výraznou pohybovou zložkou, ale i interpretačnou. Je to odkaz na antiku a jej kultúru, je to však aj krátky pohľad na konkretizované sekvencie politického zákulisia, je to samotný parlament. Zboru dominuje stredná generácia ako Dušan Tarageľ, Zuzana Kocúriková, Štefan Bučko a ďalší hostia.

Teatrológ Karol Mišovic v recenzii hodnotí inscenáciu takto: „Antigona patrí medzi najkvalitnejšie premiéry aktuálnej sezóny v SND. Jasne deklaruje politický postoj a dokazuje, že i niekoľkotisícročná tragédia je, žiaľ, aj dnes desivo aktuálna.“ Túto nadčasovosť vytvára aj scéna Františka Liptáka a súčasné kostýmy Kataríny Hollej. Obrovské schodisko je jednak monumentálnou stavbou a vstupom do paláca, ale aj parlamentom, v ktorom sa organizuje chod štátu a menia jeho dejiny, rozhoduje o osudoch dvoch nevinných ľudí.

Inszenácia hosťovala aj na medzinárodnom divadelnom festivale Divadelní Flóra v Olomouci.

Bjørnstjerne Bjørnson: Nad našu silu II.

Preklad:	Anna Fosse
Réžia:	Ján Luterán
Dramaturgia:	Miriám Kičiňová
Scéna:	Juraj Poliak
Kostýmy:	Gjøril Bjercke Saether
Hudba:	Daniel Fischer
Premiéra:	31. mája 2018 – Štúdio

Hru Nad našu silu II. nobelistu Bjørnstjerne Bjørnsona uviedla Činohra SND v rámci sezóny svetovej klasiky, ale aj ako predstupeň osláv vzniku Československej republiky. Hru o neschopnosti viesť dialóg, o vytváraní tak silného sociálneho napätia, ktoré môže končiť teroristickým činom, režijne pripravil Ján Luterán v novom preklade Anny Fosse. V spolupráci so scénografom Jurajom Poliakom vytvoril akýsi zamrzený výbuch, večne prítomnú hrozbu a napätie. Členkou tvorivého tímu sa stala i nórska kostýmová výtvarníčka Gjøril Bjercke Saether, ktorá čerpala inšpirácie priamo zo severských výtvarných diel a pracovala s citáciou, dôslednou patinou. V tomto časovom bezčasí stretu dvoch svetov bohatých a chudobných, stretu rôznych názorových spektier i modus vivendi, dominuje hudba Daniela Fischera, ktorý ju živo interpretuje priamo na javisku rôznymi perkusijnými nástrojmi. V režijnom koncepte, ktorý zohľadňuje tézu, že základom charakteru nie je sociálne zázemie, ale podstata človeka a jeho hodnoty, tvorcovia zvolili obsadenie dvoch kontrastných typov postáv tými istými hercami. V tomto prípade Jana Olhová, Dominika Žiaranová, Jozef Vajda, Ivan Vojtek, Vladimír Obšil, František Kovár. Stredná generácia Monika Hilmerová, Tomáš Maštalír, Alexander Bárta a Ľuboš Kostelný vytvárali ustálené a konzistentné modelové situácie.

Inscenáciu sme krátko po premiére uviedli aj počas štátnej návštevy prezidenta Slovenskej republiky na pozvanie nórskeho kráľa Haralda V. v Národnom divadle Oslo za prítomnosti kráľovského páru a dôležitých reprezentantov z kultúrnej i diplomatickej obce.

Lev Nikolajevič Tolstoj: Vojna a mier

Preklad:	Roman Olekšák
Réžia, inscenačná úprava:	Marián Amsler
Dramaturgia:	Darina Abrahámová
Scéna:	Juraj Kuchárek
Kostýmy:	Marija Havran
Hudba:	Ivan Acher
Pohybová spolupráca:	Stanislava Vlčeková
Video:	Marek Moučka
Premiéra:	9. júna 2018 - Sála činohry

V júnovej premiére dramatisácie románu Leva Nikolajeviča Tolstoj Vojna a mier vznikla na javisku Činohry SND inscenácia veľkého plátna. Dramatisáciu Erwina Piscatora dopĺňal i samotný režisér Marián Amsler. Vznikol tak niekoľkoverstevnatý text a ešte interpretačne nasýtená inscenácia. Nejde len o prerozprávanie veľkého opusu, ale aj o budovanie citlivého referenčného bodu so súčasnosťou. Rozprávanie a úvahy nad láskou, zmyslom života, zodpovednosťou, dopĺňajú reflexie vojny, poznania, hodnoty ľudského života, ktoré prinášajú časti o napoleonských vojnách. Dôležitou súčasťou tohto celku je postava rozprávača, akési zosobnené alterego samotného autora. Marián Amsler opäť využil princíp live cinema a sprostredkoval ďaleko intenzívnejší a silnejší divadelný zážitok. Sugestívne zábery kamery dopĺňajú výrazné činoherné situácie. Vzniká tak kontrast medzi detailným záberom kamery a javiskovým celkom. Inscenácia je nielen technicky náročná, ale aj výtvarne pútavá. Scénograf Juraj Kuchárek vytvoril noblesný salón aristokracie, v ktorom sa uprostred nachádza kráter po výbuchu. Vojna je neustále prítomná a jej následky katastrofálne. Kostýmy Marije Havran vytvárajú dobovú atmosféru, ale sú zároveň aj krokom v čase a prestupujú medzi niekoľkými časovými rovinami.

Veľké plátno zapĺňajú študenti herectva VŠMU, ktorí vytvárajú aristokratický dav, ale i vojakov, mužikov, každú vrstvu, ktorú inscenačný tím chcel zachytiť. Výrazné herecké výkony predstaviteľov strednej generácie Jána Koleníka ako Andreja Bolkonského a Milana Ondříka ako Pierra Bezuchova, rozprávača Róberta Rotha i Ondreja Koval'a ako Določova dopĺňajú i výkony mladšej generácie Moniky Potokárovej ako Nataši Rostovovej a Dominiky Kavaschovej ako mladej kňažnej Bolkonskej i Natálie Germaniovej ako Lízy Bolkonskej. K neopomenuteľným výkonom patria herecké kreácie Dušana Jamricha, Ingrid Timkovej a Richarda Stankeho.

Inscenáciu Vojna a mier dotvára aj hudba Ivana Achera, ktorá je nielen atmosférotvorná, ale aj významotvorná. Dôležitou súčasťou celku je pohybová spolupráca Stanislavy Vlčekovej. Dynamické prechody, umne vystavané bojové scény, krehkosť a subtilnosť tanečných častí sa podarilo zladiť do jedného celku s dobrým záberom kamery Mareka Moučku.

István Tasnádiho: Vysoká škola diváckeho umenia

Preklad:	Renáta Deák
Réžia:	József Czajlik
Dramaturgia:	Miklós Forgács, Miro Dacho
Scéna:	Viola Fodos
Kostýmy:	Katalin Öry
Hudba:	Róbert Lakatos, Daniel Fischer
Pohybová spolupráca:	Kata Kántor
Premiéra:	3. novembra 2018 - Štúdio

Súčasná hra renomovaného maďarského autora mala na Slovensku svoju premiéru. Na javisko SND sa vrátil aj režisér József Czajlik, ktorý svojou inscenáciou začal sezónu venovanú intelektu. Inscenácia je veľkou hereckou príležitosťou pre trojicu protagonistov (A. Bárta, R. Roth, D. Fischer) a otvára témy o schopnosti vnímať umenie, vnímať divadelný zážitok, dať mu váhu, odčítať jeho zmysel. József Czajlik vo svojej poetike otváral zmysel a podstatu divadelnej hravosti, rozvíjal úvahy nad emocionalitou, prežívaním i jednotlivými hereckými technikami. Osobitá inscenácia je nielen pohľadom do zákulisia diváctva vo fiktívnej udalosti ako je zatvorenie divadiel, ale aj skúškou a stretnutím rôznych estetík. Inscenácia má svojim spôsobom medzinárodné pozadie, keďže časť tvorivého tímu je na pomedzí Maďarska a Slovenska.

Inscenácia zaujímavým spôsobom rozvíja divadelno-historické témy. Dôležitou súčasťou je živá kapela, ktorá divákov sprevádza celým „vzdelávacím procesom“. Súčasťou inscenácie je aj malá inštalácia pri vstupe do Štúdia. Inscenácia je interaktívna a divákov priamo oslovuje i zapája do konania. Je určená strednej i staršej generácii, ktorá hľadá v divadle inteligentný vtip.

Voľne na motívy próz Josepha Rotha: Projekt 1918

Réžia:	Michal Vajdička
Dramaturgia:	Daniel Majling
Scéna:	Pavol Andraško
Kostýmy:	Katarína Hollá
Hudba:	Michal Novinsky
Pohybová spolupráca:	Stanislava Vlčeková
Premiéra:	10. novembra 2018, Štúdio

Projekt 1918 je ojedinelá práca s adaptáciou próz Josepha Rotha. Daniel Majling ako autor tejto adaptácie pracuje s motívmi voľne, radí ich jeden vedľa druhého a mapuje obdobie medzi rokmi 1914 – 1920 ako dôležitý míľnik. Inscenácia sa stala súčasťou osláv 100. výročia Československej republiky. Tento pohľad nie je do politických radov, ktoré by priblížili vznik Československa, ale medzi rôzne skupiny a vrstvy, ktoré zažili posledné vzruchy Rakúsko-Uhorskej monarchie. Inscenácia nie je len osobitým spracovaním témy výročia, ale aj autonómny pohľadom do radov vojakov, intelektuálov i bežných obyvateľov a ich pohľadov na rozpad monarchie.

Impozantným sa v tejto inscenácii stalo scénografické riešenie Pavla Andraška, ktorý prvýkrát vytvoril v Sále činohry SND bazén a arénovité sedenie. Podarilo sa tak dostať do divadla, takmer o 200 divákov viac. Rovnako sugestívnym elementom je hudobná zložka a riešenie kostýmov. Inscenácia vytvára výrazný priestor pre všetky herecké generácie a stáva sa miestom medzigeneračného hereckého dialógu v silnej interpretácii a s nadčasovým posolstvom.

Inscenácie uvedené v spolupráci s inými subjektmi či individuálnymi nezávislými tvorcami v rámci línie Dobrodružnej dramaturgie:

Tomáš Procházka, Peter Tilajčík: Artaudia/Autopsy

Koncept a réžia:	Tomáš Procházka
Dramaturgia:	Peter Tilajčík
Scénografia:	Zuzana Hudáková, Ľudmila Bubánová
Hudba:	Nada El
Premiéra:	15. júna 2018

V júni 2018 sa podarilo začať novú dramaturgickú líniu dobrodružnej dramaturgie. Hrací priestor bude rezidenčným miestom pre alternatívne a experimentálne divadelné skupiny v snahe rozvíjať špecifickú divadelnú poetiku.

Tomáš Procházka patrí k najmladšej generácii režisérov a intenzívne pracuje s prostriedkami fyzického divadla. Jeho spoločná inscenácia Artaudia/Autopsy s Petrom Tilajčíkom rozvíja tézy jedného z najzásadnejších divadelníkov 20. storočia a to Antoina Artauda a jeho manifestu Divadlo krutosti, Divadlo a jeho dvojník. Inscenácia tematizuje rozpor jednotlivca, neustály stret hrubej sily, autokracie a šílenstva i nemohúcnosť sa vymaniť z týchto oklieštení. Je to pokračovanie spoločného projektu Kafka.dreaming, kde sa zas tematizoval vzťah otca a syna, následne premena. Artaudia/Autopsy je pitvou mysle jednotlivca, v ktorom sa odhaľuje zle navrhnutý mechanizmus človeka a jeho nemohúcnosť. Ide o performanciu vyskladanú z

ritualizovaných, mechanických, fyzických akcií, ktoré niesli silný vnútorný náboj a rozvíjali Artaudove témy.

Radosław Paczocha: tRip

Preklad a Réžia:	Adriana Totiková
Dramaturgia:	Michal Baláž
Scéna:	Zuzana Havranová
Kostýmy:	Adriana Totiková
Pohybová spolupráca:	Elena Spaskov
Produkcia:	Mira Dittrichová, Jozef Šupták
Premiéra:	9. októbra 2018, Modrý salón

Inscenácia vznikla ako koprodukčná spolupráca s Juria production a Činohry SND.

Druhou inscenáciou v novej dramaturgickej línii, v ktorej dostávajú priestor nezávislé divadelné skupiny za presne vymedzených podmienok, bola inscenácia jednej z najlepších poľských hier súčasnosti. Radosław Paczocha sa očami štyroch protagonistov zamýšľa na zmyslom a podstatou nezmyselného násilia, nad účinkami psychotropných látok, ale aj stavom neprijatia a bezcieľnosti, nielen v poľskom malomeste. Inscenácia má generačnú výpoveď a orientuje sa primárne na mladého diváka, pred ktorým môže tému násilia rozoberať z rôznych uhlov pohľadu.

Morena

Kolektív tvorcov:	Dominika Kavaschová, Andrea Bučková, Matúš Kvietik, Martin Ondriska, Terézia Kosová, Lucia Komiňáková
Premiéra:	13. decembra 2018, Modrý salón

Inscenácia vznikla ako koprodukčná spolupráca združenia per.ART a Činohry SND.

Sonda do vnútorného sveta ženy na prelome 30-ky je autorskou textovou i hudobnou kompozíciou. Vytvára voľne radené situácie, v ktorých sa ocitá muž a žena. Dominika Kavaschová a Andrea Bučková v generačnej výpovedi odkrývajú ženské Ja, ktoré má chuť sa vykričať, vyplakať, vyblázniť a pochopiť, čo v nás musí zomrieť, aby sme sa mohli znovu zrodiť a naplno žiť tu a teraz. Performance o dnešnej dobe, vzťahoch i túžbe je pokračovaním línie hostovania nezávislých tvorcov v Činohre SND.

Hostovania Činohry SND

Od januára do decembra 2018 Činohra Slovenského národného divadla absolvovala 17 zájazdov po Slovensku. Na domácich javiskách mohli diváci vidieť tieto inscenácie Činohry SND: Leni v Žiline a v Piešťanoch, Časy, časy, mrcha časy v Prešove, Kabaret Normalizácia v Košiciach, Trnave, vo Zvolene počas Zvolenských hier zámockých a v Banskej Štiavnici, Elity v Košiciach, Mier chatrčiam! Vojnu palácom! v Dubnici, Korene v Martine, Polnočnú omšu v Dolnom Kubíne, Rodákov a Heddu Gablerovú v Nitre a počas festivalu Dotyky a spojenia inscenáciu Krotká v Martine, Nepolepšený svätec v Žiline, Revúcej a Šaštíne.

V zahraničí mali diváci možnosť vidieť Antigonu v Olomouci na festivale Divadelní Flóra (20.5.), Elity v Brne na festivale Divadelní svět Brno (26.5.) a inscenáciu Nad našu silu v Národnom divadle Oslo počas štátnej návštevy prezidenta Andreja Kisku za účasti kráľovského páru Haralda V. a Sonje (5.6.) a Kabaret Normalizácia v Hradci Králové (27.6.). Završením zahraničných hostovaní bolo uvedenie inscenácie Elity v Petrohradskom Veľkom Činohernom divadle T. A. Tovstonogova. (12.10) a v Prahe počas osláv výročia vzniku Československej republiky (28.10).

Hostovanie v Činohre SND

Na javiskách Činohry SND sa objavilo niekoľko hosťujúcich divadiel, poskytol sa priestor niekoľkým divadelným festivalom a tak bolo umožnené hostovanie zahraničným umelcom a dielam, ktoré by inak nemal šancu slovenský divák vidieť. Už v januári (15. a 16.) hosťovalo v Štúdiu Činohry SND izraelské Cameri Theatre so svojou inscenáciou dramatisácie oceňovaného románu Vojde kôň do baru v réžii Drora Kerena. V apríli sa v Sále Činohry predstavilo Veľké činoherné divadlo Tovstonogova s Ostrovského Búrkou v réžii Andreja Mogučija.

Činohra SND hostila v rámci festivalu Nová dráma/New drama realizovaného Divadelným ústavom inscenáciu Divadla Andreja Bagara v Nitre Ľudia, miesta, veci v réžii Mariána Amslera ale i inscenáciu Aleksandra Zec režiséra Olivera Frlića chorvátskeho divadla ZKM.

Počas festivalu Dolce Vitaj mali možnosť diváci vidieť významnú taliansku režisérku Emu Dante. Sezónu festivalov na pôde Činohry SND uzavrel medzinárodný festival divadelných vysokých škôl Istropolitana s jeho inscenáciami so Slovinska, Ruska, Bulharska a Izraela.

Z domácich slovenských súborov hosťovali na javisku SND dve chechovovské inscenácie: Slovenské Komorné Divadlo Martin s Višňovým sadom v réžii Romana Poláka v Sále Činohry a Štátne divadlo Košice s Ujom Váňom v réžii Lukáša Brutovského. Pre detského diváka uviedla Činohra hosťovskú inscenáciu Bábkového divadla Žilina Trafená hus.

Modrý salón

V Modrom salóne sme sa každý mesiac venovali mapovaniu zlomových osmičkových rokov v diskusnom projekte Slovenské osmičky. Od januára do decembra sa podarilo zmapovať roky - dekády medzi rokmi 1918 až do roku 2018. Hostfami jednotlivých večerov boli renomovaní univerzitní profesori, bádatelia, historici i pedagógovia i sociológovia, ktorí zabezpečili aj množstvo vizuálneho materiálu. Moderátor Tomáš Hudák v spolupráci s odbornými garantmi Marínou Závackou z Historického ústavu SAV a Jergušom Sivošom z ÚPN pripravil priestor pre popularizačne ale pritom veľmi odborne vedenú diskusiu o kľúčových rokoch našej moderných dejín. Všetky diely diskusnej relácie Slovenské osmičky sú dostupné na youtube - videokanále SND.

Činohra SND už tradične spolupracuje aj s detským hospicom Plamienok. Aj tento rok u nás prezentovali výsledky arteterapeutického procesu v divadelnej inscenácii Vietor a farby.

V máji sa v priestore Modrého salónu uskutočnil aj Trojboj v rámci festivalu Nová dráma/New drama, v ktorom sa prvýkrát prezentovali finálové texty súťaže Dráma 2018.

V októbri Činohra hostila aj Medzinárodné sympóziium Dramaplan pre 21. storočie, na ktorom sa stretli zástupcovia – dramaturgovia divadiel V4.

Modrý salón poskytol priestor aj novej dobrodružnej línii dramaturgii a práve tu mali premiéru inscenácie nezávislých subjektov tRip a Morena.

Vzdelávacie projekty

Činohra SND pokračovala aj vo svojich vzdelávacích projektoch Hovorme o divadle, nebojte sa diskutovať a Od textu po predstavenie. Teší nás najmä vzrastajúci záujem mimobratisklavských škôl i jednotlivcov a pedagógov či iných divadelných združení. V prvom polroku sme takto previedli zákulisím a oboznámili o vzniku divadelnej inscenácie, či diskutovali o konkrétnych inscenáciách zhruba 800 detí a dospelých. Približne 400 z nich sa zúčastnilo projektu Od textu po predstavenie a ďalších 400 Hovorme o divadle, nebojte sa diskutovať.

Činohra SND odohrala aj predstavenie Natálka v Novej Cvernovke spolu s diskusiou približne s 260 žiakmi stredných škôl v Bratislave.

Činohra v ETC

Činohra SND v rámci svojho členstva v ETC (Európska divadelná konvencia) vstúpila do medzinárodného divadelného projektu Young Europe III. Tento projekt združuje spolu 9 divadiel (Staatstheater z Karlsruhe, Theater Magdeburg, Deutsches Theater Berlin, Staatstheater Braunschweig z Nemecka, rumunské divadlo z Craiovej, maďarské Pesti Magyar Színház z

Budapešti a Woeres Sándor Szinház zo Szombathely, holandské divadlo De Toneelmakerij z Amsterdamu), ktoré pripravia na základe výskumu medzi deťmi vo veku 11 až 18 rokov inscenáciu pre túto skupinu. Každé divadlo vytvorí svoju vlastnú inscenáciu, prepájať ho bude téma a forma výskumu. Činohra SND sa zúčastnila aj Generálneho zhromaždenia ETC v Oslo od 7. do 10. júna.

Na sklonku roka Činohra SND sama hostila zástupcov divadiel ETC počas medzinárodnej konferencie pod názvom Rozmanitosť v akcii. Od 29. 11. do 2.12. sa na pôde SND stretli zástupcovia divadiel ETC, individuálni hostia, (spolu viac ako 65 zahraničných hostí) , vrátane komisárky Európskej únie, ktorá je riaditeľkou Kreatívnej Európy, Barbary Gessler. Činohra tak hostila jedno z najdôležitejších podujatí ETC, vrátane Valného zhromaždenia, ktoré rozhoduje o prijímaní nových členov, rozpočte i koncipovaní projektov na nadchádzajúce obdobie. Ukázalo sa, že Činohra je stabilným a dôležitým partnerom ETC, ktoré práve počas konferencie v Bratislave slávilo 30 rokov svojej existencie. Činohra je členom od roku 2002. V rámci podujatia uviedla Činohra SND niekoľko predstavení s anglickými titulkami.

Doplňujúci komentár

Činohra SND začala v januári svoju činnosť pod vedením nového riaditeľa Činohry SND Michala Vajdičku, ktorý v Činohre SND realizoval niekoľko významných a oceňovaných inscenácií. Už od začiatku svojho mandátu začal aktívne koncipovať umelecké formovanie súboru na najbližšie dve sezóny a riešiť všetky praktické prevádzkové otázky. Do dramaturgického tímu Daniel Majling, Darina Abrahámová, lektorka dramaturgie Miriam Kičiňová pribudol i nový dramaturg Miro Dacho. Činohra SND uviedla od januára do decembra 2018 jedenásť premiér. Šesť z nich napĺňalo ešte generálnu dramaturgickú líniu sezóny pod názvom návrat ku klasike, ktorý zahŕňala antika, následne najmä 19. storočie. Objavili sa tu aj dvaja autori ocenení Nobelovou cenou za literatúru. Dve premiéry boli otvorením novej sezóny a novej tematickej línie venovanej intelektu. Boli to súčasné a pôvodné hry. Posledné tri premiéry zas reprezentovali novú dramaturgickú líniu spoluprác s nezávislými tvorcami.

Týchto jedenásť premiér prinieslo naozaj jedenásť rôznych divadelných poetík od režijného minimalizmu cez zosúčasnenú klasickú činohru, popkultúrnu inscenáciu, zvukovo štylizovanú až k veľkému plátnu live cinema, fyzické divadlo či metódy fixovanej improvizácie. Posledné premiéry otvorili cestu novej téme a dramaturgickému konceptu, v ktorom sa mapuje postavenie a zástoj i potreba intelektuála a kritického myslenia i racionalizmu v 21. storočí.

Dostojevského Krotká, Ibsenova Hedda Gablerová, Sofoklova Antigona, Hauptmannovo Pred západom slnka, Bjørnsonovo Nad našu silu, Tolstého Vojna a mier priniesli súčasný výklad klasiky, ktorá sa vo svojom prevedení dotýka nadčasových tém, volí súčasné divadelné

prostriedky, využíva pohyb, zvuk, sústredenú hereckú prácu celého ansámbľu Činohry SND a tak vrství odkazy a interpretácie. V sezóne sa prelínali témy zneužívania politickej moci, ovplyvnené priamo dianím v spoločnosti, osobné a vzťahové zlyhania jednotlivca v existenciálnej situácii, tlak spoločnosti na verejnú mienku, tlak komunity na jednotlivca, jeho zlyhanie, či naopak útok na komunitu, hľadanie a nemožnosť nájdania dialógu, vyvodenie zodpovednosti, ale aj nemožnosť a neschopnosť naplniť život vo vzťahu. Išlo o inscenácie, ktoré nadväzovali na inscenačnú tradíciu uvádzania antiky, severskej a nemeckej drámy i ruskej klasiky. Inscenácie vstupovali do filmového i divadelného kontextu, prinášali širšie možnosti súčasného porozumenia klasiky. Ani jedna inscenácia sa nestala dobovou rekonštrukciou, každá nachádzala vlastný kľúč k modernému dekódovaniu textov.

Inscenácie ako Vysoká škola diváckeho umenia a Projekt 1918 otvorili témy vzdelania, poznania, porozumenia historických kontextov. Činohra SND ponúkla priestor najvýraznejším osobnostiam súčasnej réžie ako sú Eduard Kudláč, Michal Vajdička, Roman Polák, Ondrej Spišák, Ján Luterán, Marián Amsler, József Czajlik a ich tímom. Obohatením tímu sú nové mená spoluvorcov, ako je napríklad Pjoni a Katarzia pri Antigone, či nórska kostýmová výtvarníčka Gjoril Bjørke Seather pri Nad našu silu, kameraman Marek Moučka pri Vojne a mier. Činohra SND kontinuálne poskytuje priestor mnohým spoluvorcom ako sú kostýmoví výtvarníci (Peter Čanecký, Marija Havran, Katarína Hollá), scénografi (Pavol Andraško, Pavel Borák, Juraj Poliak, Juraj Kuchárek, Eva Kudláčová Rácová, František Lipták), choreografi (Stanislava Vlčeková), hudobní skladatelia (Lucia Chuťková, Michal Novinski). Ide tak o rozvíjanie a nadväzovanie na istú estetiku, ale zároveň je to možnosť prekročovania nových výziev. Vďaka novým premiéram vzniklo v Činohre aj šesť nových prekladov hier a dramatisácie, aj adaptácie prózy. Je to takisto aj podpora rozvoja prekladu, hľadania literárneho jazyka v divadle.

V roku 2018 začala Činohra aj celkom nový projekt a to je línia Dobrodružnej dramaturgie, v ktorej poskytuje priestor nezávislým subjektom za presne stanovených podmienok. Je to podpora nových talentov, hľadanie novej estetiky a prelínanie medzi svetom alternatívneho a kamenného divadla. Ide o poskytnutie rezidenčného priestore pre experimentálnu a dobrodružnú dramaturgiu, ktorá dáva priestor hosťujúcim tvorcom na pomedzí rôznych divadelných foriem a žánrov, najmä s prihliadnutím na experimentálnu a progresívnu dramaturgiu.

Prvou hrou bola autorská konceptuálna performancia Artaudia/Autopsy, ktorá vznikla v rámci novej línie Činohry aj v novom hracom priestore. Performancia Artaudia túto líniu otvorila veľmi sugestívne a vrátila sa k odkazu divadla krutosti významného francúzskeho divadelníka Antoina Artauda.

Druhou inscenáciou v tejto línii bol tRip poľského autora Radosława Paczochu v réžii Adriany Totikovej. Zrodila sa komorná inscenácia, ktorá hovorí o banalite zla, o jeho zrode, nezmyselnosti.

Inscenácia prináša osobitú estetiku a združuje niekoľkých interpretov z rôznych divadiel i freelancerov.

Treťou inscenáciou je autorská performance Dominiky Kavaschovej a Andrey Bučkovej, ktoré tematizovali ženu po tridsiatke, so všetkými jej traumami, zlomami a krízami. Autorská performance otvára estetizovanou a najmä humornou podobou dvere do sveta duše.

K tradičným aktivitám Činohry SND patria jej vzdelávacie projekty, diskusné večery, ktoré navštevovali najmä stredoškolskí študenti a ich pedagógovia. Príznačné a dôležité sú aj spolupráce s takými inštitúciami ako je napr. detský hospic Plamienok.

Činohra SND hostila od 29.11. do 2.12. 2018 aj významné medzinárodné podujatie a to je Medzinárodná divadelná konferencia a valné zhromaždenie ETC (Európskej divadelnej konvencie), kde sa na pôde SND stretlo viac ako 60 zástupcov európskych divadelných domov, iných divadelných sietí, reprezentantov divadelných subjektov i individuálnych tvorcov na pracovných stretnutiach ETC. To Činohru SND pripravuje na nové ciele v oblasti zahraničnej spolupráce, nadviazanie kontaktov s novými tvorcami a ponuky z medzinárodných festivalov ako je napríklad Graz, Drážďany, ktorých sa Činohra môže zúčastniť.

OPERA SND

Nikolaj Andrejevič Rimskij-Korsakov: Sadko

Opera v siedmich obrazoch v ruskom jazyku

Hudobné naštudovanie:	Rastislav Štúr
Réžia:	Daniel Kramer
Scéna:	Annette Murschetz
Kostýmy:	Constance Hoffman
Videodizajn:	Darrel Maloney
Zbormajster:	Pavel Procházka
Premiéra:	26. januára 2018 - nová budova

Opera SND pripravila v roku 2018 ako prvú premiéru novú inscenáciu opery ruského predstaviteľa Mocnej hŕstky Nikolaja Andrejeviča Rimského-Korsakova Sadko. Ruská operná literatúra dlhšie absentovala v dramaturgickom pláne i v repertoári našej prvej opernej scény. Dramaturgický zámer bol o to zaujímavejší, že ide o rozprávkovú operu inšpirovanú ruskými bylinami. Rozprávkový hrdina Sadko sa stáva vo výklade amerického režiséra Daniela Kramera symbolom bojovníka proti „zápečníctvu“, symbolom zápasu o pozíciu človeka v spoločnosti i vo svete. Rozprávkové námety sú vo všeobecnosti veľmi vďačnými, keďže v metafore umožňujú

aktualizovaný výklad s cieľom poukazovať na neduhy súčasnej spoločnosti. Režisér východné mystické uvažovanie konfrontoval so západným konzumným pohľadom na podstatu a zmysel bytia. Jeho výklad priniesol búrlivú debatu nielen o samotnej inscenácii, ale aj o možnostiach – a hraniciach – inscenačného výkladu starších diel. Hudobného naštudovania sa chopil šéfdirigent Opery Slovenského národného divadla Rastislav Štúr. S citom pre veľké kontrasty, ako i pre zložitú farebnú partitúru Rimského-Korsakova, interpretoval toto romantické dielo veľmi presvedčivo. Úspešní boli sólisti našej scény ako i stáli hostia. Michal Lehotský stvárnil titulnú postavu, ktorej komplexné herecko-vokálne stvárnenie v jeho podaní bolo pre diváka veľkým zážitkom. Podobne s veľkým nasadením sa zhostili svojich postáv Denisa Šlepkovská, Terézia Kružliaková, Adriana Kohútková, Ľubica Vargicová, Peter Mikuláš, Jozef Benci a ďalší. Inscenácia vznikla v koprodukcii s Flámskou národnou operou v Antverpách a Gente, čím naša scéna nadviazala zaujímavý partnerský vzťah s kvalitnými zahraničnými partnermi.

Oskar Nedbal: Poľská krv

Opereta v troch dejstvách v slovenskom jazyku

Preklad:	Ján Štrasser
Hudobné naštudovanie:	Marián Vach
Réžia:	Marián Chudovský
Scéna:	Jaroslav Valek
Kostýmy:	Peter Čanecký
Choreografia:	Igor Holováč
Zbormajster:	Ladislav Kaprinay
Premiéra:	13. apríla 2018 - historická budova

Klasická opereta nebýva v prvoradej pozornosti dramaturgie nášho operného súboru a ak sa pre ňu jeho vedenie rozhodne, musí ísť o dielo, ktoré je tak po hudobnej, ako i dramaturgickej stránke reprezentatívnym zástupcom operetného druhu. Opereta Oskara Nedbala spĺňa všetky kritériá vysokej kvality. Dramaturgický kontext je o to zaujímavejší, že reprezentuje dielo ojedinelej osobnosti, ktorá stála v počiatočnej fáze budovania súboru Opery SND na čele našej prvej scény. V súvislosti s nadchádzajúcimi výročiami vzniku Československej republiky a Slovenského národného divadla inscenácia zohráva úlohu o to aktuálnejšiu.

Poľská krv je typickou operetou, ktorá – i keď sa neodohráva v prostredí Rakúsko-Uhorska s klišéovitými reáliami prostredia meštianstva Viedne či Budapešti – je typickým dielom svojho druhu. Náročná partitúra najmä orchestrálneho partu je výzvou pre každého dirigenta. Na naštudovanie tohto klasického operetného diela bol prizvaný hosťujúci dirigent, dlhoročný šéf Štátnej opery v Banskej Bystrici Marián Vach, réžie sa chopil skúsený operný režisér Marián

Chudovský, ktorému nie je operetný žáner vzdialený. Inscenácia bola živo rozohraná komediálnymi prvkami a dekoratívnou choreografiou adekvátnou danému žánru. Veľmi zaujímavým spôsobom boli riešené mizanscény premenami s použitím točne, čo inscenáciu značne zdynamizovalo. Vkusnými kostýmami dokreslil scénický obraz inscenácie Peter Čanecký, pričom sa držal tradičných prvkov operety, ktoré kombinoval so súčasnými detailmi.

Hlavné postavy stvárnil poprední protagonisti našej prvej scény, z ktorých treba vyzdvihnúť herecko-vokálne výkony Miroslava Dvorského, Tomáša Juhása, Evy Hornyákovej, Kataríny Juhásovej-Štúrovej, Jany Bernáthovej, Petry Nôtovej, Gustáva Beláčka, Jána Gallu, Jána Babjaka, Martina Gyimesiho a ďalších.

Inscenácia Poľskej krvi sa hneď stala obľúbenou, preto môžeme predpokladať, že aj v budúcnosti bude mať vysokú návštevnosť. Po úspechu Poľskej krvi nevyklúčujeme ani v blízkej budúcnosti uvedenie podobného titulu, ktorý by zaujal pozornosť širokej verejnosti.

Giacomo Puccini: Tosca

Opera v troch dejstvách v talianskom jazyku

Hudobné naštudovanie:	Rastislav Štúr
Dirigenti:	Rastislav Štúr, Martin Leginus
Réžia:	Martin Bendik
Scéna:	Juraj Fábry
Kostýmy:	Ľudmila Várossová
Zbormajster:	Ladislav Kaprinay
Dramaturgia:	Pavol Smolík
Premiéra:	2. a 3. júna 2018 - nová budova

Nové naštudovanie Pucciniho Toscy, v poradí už desiate v histórii Opery SND, bolo zároveň otváracím predstavením Festivalu európskeho divadla Eurokontext.sk. v roku 2018. Inscenačný tím vytvoril predstavenie s jasne stanovenou koncepciou, pričom do popredia vystupoval predovšetkým inscenačno-výtvarný rukopis, pracujúci s nápaditým riešením scénických priestorov, ale aj s dôsledným využívaním metafory. Inscenátori sa pohybovali na pôde realistického uchopenia príbehu, ale túto rovinu sofistikovane prepájali s vrstvením výkladov situácií a významov – poukazujúc tak na pozíciu verizmu ako umenia zobrazujúceho nielen „pravdivý život“, ale najmä „pravdu o živote“. Hudobné naštudovanie Rastislava Štúra bolo vynikajúce, zohľadňovalo plastickosť Pucciniho partitúry a majstrovsky ovládlo diferenciáciu hudobno-dramatických vzťahov jednotlivých postáv. Inscenácia sa pre tieto svoje prednosti stretla so skvelými ohlasmi a v plnej miere zastala svoju úlohu – dôstojne otvoril festival Eurokontext.sk. K tomu zásadným spôsobom prispeli aj dve trojice vynikajúcich interpretov v hlavných úlohách:

medzinárodne renomovaná Maida Hundeling, ktorú dobre poznajú návštevníci najvýznamnejších operných domov v Európe i vo svete, v titulnej úlohe Toscy – v alternácii s našou excelentnou stálou hosťujúcou sólistkou Jolanou Fogašovou, ako Cavaradossi sa predstavil spevácky i herecky presvedčivý Boldizsár László spolu s renomovaným slovenským tenoristom Miroslavom Dvorským – a ako Scarpia sme mohli vidieť a počuť vynikajúceho ruského barytonistu Alexandra Krasnova spolu s našim interným sólistom Sergejom Tolstovom.

Giuseppe Verdi: Don Carlo

Opera v štyroch dejstvách v talianskom jazyku

Hudobné naštudovanie:	Martin Leginus
Dirigenti:	Martin Leginus, Maroš Potokár
Réžia:	Diego de Brea
Scéna:	Diego de Brea, Jaroslav Valek
Kostýmy	Blagoj Micevski
Zbormajster:	Pavel Procházka
Dramaturgia:	Martin Bendik
Premiéra:	19 a 20. októbra 2018 - nová budova

Don Carlos patrí k profilovému verdiovskému repertoáru všetkých významných operných scén. Posledné naštudovanie tohto titulu pripravil pred viacerými rokmi režisér Jozef Bednárík – no táto inscenácia už dlhší čas na našom hracom pláne nefigurovala (dá sa povedať, že počas svojej niekoľkoročnej existencie na našej scéne splnila svoju umeleckú úlohu). Dramaturgická skladba titulov, ktoré sme v roku 1918 mali na repertoári – ale aj nových premiérových opusov – umožňovala, ba do istej miery aj vyžadovala vrátiť sa po rokoch k tomuto skvelému dielu. Dôležitým faktorom pritom bola voľba inscenačného tímu, ktorý by prišiel s výkladom diela odlišným od toho predošlého: a skutočne – oproti Bednáríkovej barokizujúcej vízii historického príbehu zo španielskeho kráľovského dvora priniesol Diego de Brea, renomovaný slovinský (nielen operný) režisér a scénický výtvarník, celkom iný pohľad na dielo: jeho inscenácia je skôr „shakespeareovská“ (pokiaľ berieme tento prívlastok s trochou licencie) – myslíme tým istú mieru potlačenia scénografickej okázalosti v prospech pozornosti zameranej na charaktery a vzťahy postáv. Režisér priniesol dobre premyslený koncept, ktorý divákovi umožňuje zrozumiteľne „čítať“ v scénických situáciách.

Významnou oporou bol režisérovi autor hudobného naštudovania, mladý slovenský dirigent Martin Leginus, ktorý pracoval s partitúrou plasticky – a pri jej interpretácii vychádzal z jej dôkladnej analýzy. Ďalšou prednosťou produkcie bolo výborné sólistické obsadenie: Štefan Kocán, Peter Mikuláš, (Filip II.), Tomáš Juhás a Ľudovít Ludha (Don Carlo), Daniel Čapkovič, Dalibor Jeniš

(Rodrigo Posa), Jozef Benci, Ján Galla a Gustáv Beláček (Veľký inkvizítor), Andrea Danková a Adriana Kohútková (Alžbeta z Valois), Monika Fabianová a Denisa Hamarová (Princezná Eboli) a ďalší interpreti.

Festival európskeho divadla Eurokontext.sk

V rámci Festivalu európskeho divadla Eurokontext.sk sa striedajú „činoherné ročníky“ s ročníkmi zameranými na operu a balet. V tejto sezóne sme usporiadali tretí ročník venovaný práve opere a baletu, teda hudobnodramatickému divadlu, ktorý bol zároveň piatym ročníkom festivalu. Diváci mohli vidieť osem operných inscenácií v desiatich predstaveniach, z toho štyri domáce produkcie a štyri produkcie hosťujúcich divadiel z Českej republiky a z Poľska.

Hlavným dramaturgickým kritériom pri voľbe predstavení z repertoáru Opery SND bolo prezentovať najnovšie umelecké počiny, teda inscenácie, ktoré mali premiéru v sezóne 2017/2018, alebo v krátkom čase pred ňou. Popri dvoch premiérach a jednej repríze (festivalové predstavenia 2., 3. a 13. júna) Pucciniho Toscy sme uviedli predstavenie operno-baletného večera s dielami francúzskeho impresionistu Mauricea Ravela Španielska hodinka a Dafnis a Chloé (festivalové predstavenie 6. júna 2018). Predstavenie opernej časti (Španielska hodinka) pri svojej premiére na začiatku 98. divadelnej sezóny (september 2017) zaznamenalo úspech ako dramaturgický a inscenačný počín (hudobné naštudovanie Vinicius Kattah, réžia Pavol Smolík) a vo vynikajúcom obsadení (Monika Fabianová, Pavol Remenár, Gustáv Beláček, Tomáš Juhás, Jozef Kundlák) sa stalo obohatením festivalového programu. Zo starších inscenácií Opery SND sme sa vrátili k Pucciniho Triptychu (festivalové predstavenie 14. júna), ktorý zaujal minulú sezónu v hudobnom naštudovaní Rastislava Štúra a v réžii významného slovenského činoherného režiséra Romana Poláka. Tri Pucciniho jednoaktové opery predstavujú celkom rozmanité ponímanie poetiky verizmu – a ako také sú výnimočnou inscenačnou výzvou. Inscenácia s výborným hudobným naštudovaním zohľadňujúcim práve túto rozmanitosť hudobno-výrazových prostriedkov, ale tiež s réžiou disciplinovane koncentrovanou na výklad postáv a ich vzťahov (a s koncepčne čistým výtvarným riešením) patrí k významným umeleckým počinom posledného obdobia na našej scéne. Inscenáciu sme pripravili v spolupráci s Operou Národného divadla moravskosliezskeho z Ostravy.

Osviežením našej tohtoročnej festivalovej dramaturgie bola nedávna premiéra Nedbalovej Poľskej krvi. Premiéra sa uskutočnila 13. apríla a festivalové predstavenie sme mohli vidieť 16. júna. Vzhľadom na absenciu operetného druhu v Bratislave berie na seba Opera SND už dlhší čas záväzok uvádzať v primeraných odstupoch klasické operetné diela. Kvalitná inscenácia (hudobné naštudovanie Marián Vach, réžia Marián Chudovský) spadá do kontextu príprav na sté výročie vzniku SND, na ktorého umeleckom formovaní v jeho prvých rokoch mal veľký vplyv práve autor

tejto operety – Oskar Nedbal. Na festivalovom predstavení sa v hlavných úlohách predstavili: Gustáv Beláček (Zaremba), Eva Hornyáková (Helena) a Miroslav Dvorský (Bolo).

Hostujúce súbory k nám priniesli dramaturgicky, inscenačne aj interpretačne zaujímavé tituly, pričom táto ponuka bola vskutku rôznorodá. Ako prvý z hostí sa predstavil súbor Štátnej opery Košice s Wagnerovým dielom Víly (festivalové predstavenie 7. júna). Ide o prvé dokončené dielo tohto skladateľa, teda o opus z raného obdobia jeho tvorby, ktorý je v našich podmienkach neznámy – a ako taký bol obohacujúcim dramaturgickým príspevkom festivalu i zaujímavým pohľadom na Wagnerovu poetiku v období, keď ešte nepracoval na princípoch absolútnej hudobnej drámy, ale nechával sa skôr inšpirovať veľkými vzormi nemeckých skladateľov – romantikov. Na predstavení zaujalo precízne hudobné naštudovanie Roberta Jindru, kvalitný výkon orchestra a zboru – a spomedzi dobrých sólistických speváckych výkonov predovšetkým zástoj predstaviteľky Ady Frédérique Friess.

Operným sviatkom bolo hostovanie ostravskej Opery Národného divadla moravskosliezskeho so Šostakovičovou hudobnou drámou Lady Macbeth Mcenského okresu. Dôvodov, prečo možno tento večer považovať za výnimočný, je viacero. Predovšetkým je to dramaturgická voľba diela, ktoré sa v našich podmienkach napriek svojej neobyčajnej kvalite neobjavuje na javiskách až tak často. Druhým „bonusom“ tohto predstavenia bolo vynikajúce hudobné naštudovanie (Jakub Klecker). Invenčný spôsob stavania mizanscén a rafinované odkazy na niektoré princípy ruského avantgardného divadla dvadsiateho storočia (réžia Jiří Nekvasil, scéna Daniel Dvořák) Šostakovičovmu dielu dobre slúžili. Na festivalovom predstavení (9. júna) bolo výnimočne dobré sólistické obsadenie: ako kupec Izmajlov zaujal Martin Bárta, Josef Moravec bol skvelým Zinovijom, lordanka Derilova zažiarila v úlohe Kateriny a Aleš Briscein v roli Sergeja.

Krakovská opera tiež priniesla dramaturgicky zaujímavý titul: dielo Kráľ Roger z raného tvorivého obdobia jednej zo skladateľských osobností poľskej hudobnej scény Karola Szymanowského. Dielo, ktoré je u nás prakticky neznáme, bolo obohatením festivalovej ponuky (festivalové predstavenie 15. júna). Symbolický sujet inscenačne stvárnil tvorivý tím na čele s režisérom Michalom Znaničkim, ktorý sa čoraz viac presadzuje aj v medzinárodnom kontexte (Kráľa Rogera inscenoval napríklad v roku 2012 v Bilbao) a priniesol celý rad otázok týkajúcich sa samotného diela, ale aj problematiky jeho výkladu. Dirigentka Monika Wolińska s prehľadom viedla interpretačný aparát a krakovský súbor presvedčil o vysokom interpretačnom štandarde svojich sólistov.

Poslednou opernou produkciou festivalu bolo pohostinské vystúpenie Opery Národného divadla Praha (festivalové predstavenie 17. júna) s inscenáciou Massenetovho Werthera z dielne režiséra s významným medzinárodným renomé Willyho Deckera. Inscenácia (ktorá s úspechom prešla viacerými svetovými opernými scénami) zaujala precíznym vedením charakterov postáv a ich vzťahov, ale aj nevšednou režijno-výtvarnou koncepciou (scéna a kostýmy Wolfgang Grussmann). Tá zaujala čistotou priestoru, dôsledným herecko-výtvarným aranžovaním mizanscén a konzekventným „minimalizmom“ v zmysle koncentrácie na podstatné stránky sujetu. Vo výbornom hudobnom naštudovaní (Petr Kofroň) sa skvelo uplatnil Peter Berger (Werther), Štěpánka Pučálková (Charlotta), ale aj ďalší sólisti.

Po predstaveniach hosťujúcich súborov sa konali stretnutia publika s tvorcami, ktoré prebiehali v neformálnej atmosfére – a pre publikum sa stali nielen priestorom pre inšpirujúce kontakty s umelcami, ale zároveň aj zdrojom vzácnych informácií.

Koncertné podujatia

Cyklus komorných vokálnych koncertov Voci da camera dával našim sólistom priestor prezentovať sa aj na poli piesňovej koncertnej tvorby. Už dlhší čas malo toto podujatie miesto v našej dramaturgii a vytvorilo si okruh publika, ktoré jednotlivé pokračovania cyklu pravidelne navštevovalo. V prvej polovici roku 2018 sme pripravili a uskutočnili jeden koncert (6. mája), ktorý bol venovaný piesňovej tvorbe Giuseppe Verdiho. Bratislavské publikum, ktoré dôverne pozná skôr operný verdiovský repertoár, sa takto mohlo dotknúť aj inej stránky tvorby tohto talianskeho majstra. Na koncerte sa s úspechom predstavili naši domáci a hosťujúci sólisti – Martina Masaryková, Michaela Šebestová, Tomáš Juhás a Daniel Čapkovič. Na klavíri ich sprevádzal Róbert Pechanec.

Otvárací koncert sezóny 7. septembra 2018 prezentoval záverečné dejstvá dvoch národných opier Slovákov a Čechov – Suchoňovho Svätopluka a Smetanovej Libuše. Tento program sa začlenil do kontextu pripravovaného výročia SND – veď práve česká tvorba otvárala v histórii Opery SND priestor pre vznik nových slovenských diel. Dirigentmi vydareného podujatia s bohatým zastúpením našich sólistov boli Jaroslav Kyzlink a Rastislav Štúr.

Vianočný koncert sme uskutočnili 17. decembra 2018 v spolupráci s agentúrou Koncerty s.r.o. (Iveta Malachovská). Vzácnym hosťom programu bola slovenská umelkyňa svetového mena Edita Gruberová – a spolu s ňou európski renomovaní sólisti Pavol Bršlík, Richard Šveda – a za dirigentským pultom Peter Valentovič.

Silvestrovský koncert patrí už tradične k obľúbeným podujatiam opery SND. V posledný deň roku hrávame hneď dvakrát – popoludní toto koncertné podujatie – a večer silvestrovské, zväčša operetné, predstavenie. Na Silvestrovskom koncerte, ktorý sa stretol s mimoriadnym ohlasom, vystúpili poprední sólisti Opery SND Eva Hornyáková, Andrea Vizváry, Tomáš Juhás a Pavol Remenár pod taktovkou Dušana Štefánka.

Moderované programy pre dospelých

Kontinuity - moderovaný program sa venuje mapovaniu histórie našej opernej kultúry. Jeho autorom i moderátorom je vynikajúci slovenský teatrológ Dr. Jaroslav Blaho. Posledné pokračovania cyklu boli venované jednotlivým obdobiam existencie Opery SND v úsilí informovať verejnosť o dejinách našej prvej národnej scény s dôrazom na blížiacu sa storočnicu SND. Podujatie zo dňa 13. mája bolo venované päťdesiatym rokom minulého storočia a popri bohatej archívnej audio a videodokumentácii si publikum mohlo vypočuť aj živé vstupy našich sólistov. Pokračovanie z 10. októbra sumarizovalo informácie z predchádzajúcich dielov Kontinuit a cyklus na istý čas zavrášilo.

Predpremiérové matiné - sú dôležitým informačným zdrojom pre našich návštevníkov. Na nich sa dozvedia o nových pripravovaných premiérach, majú možnosť vypočuť si inscenátorov týchto predstavení, ale aj „živé“ hudobné ukážky z nich. Moderátorom týchto podujatí je Dr. Jaroslav Blaho. Matiné sa tešia mimoriadnemu záujmu priaznivcov Opery SND.

Programy pre deti

Tieto podujatia sú už tradične neoddeliteľnou súčasťou našich snáh. Patria do kontextu dlhodobej marketingovej politiky Opery SND, ktorá počíta s výchovou nových generácií divákov.

Deťom určené produkcie volíme jednak z „bežného hracieho plánu“ – vyberajúc diela, ktoré sú pre deti, resp. mládež, vhodné – a organizujeme ich predstavenia v rámci dopoludňajších termínov. Sú to diela, u ktorých zvažujeme ako dominantné kritérium názorovo-etickú formáciu mládeže.

Inou sférou sú moderované programy Martina Vaneka, v rámci ktorých tento činoherec sprevádza deti vybranými opernými titulmi z nášho repertoáru, ktoré pre ne zvlášť vyberáme a upravujeme na kratšiu minutáž, vhodnú pre potreby výchovného podujatia.

No a napokon sú tu diela, ktoré pre Operu SND na objednávku napísali slovenskí tvorcovia, aktuálne v roku 2018 figurovala na našom hracom pláne Veľká doktorská rozprávka z pera Milana Dubovského.

Doplňujúci komentár

Opera Slovenského národného divadla priniesla v roku 2018 svojim divákovi bohatú štruktúrovanú repertoárovú ponuku. Vedenie Opery sa usilovalo spolupracovať so špičkovými inscenátormi a interpretmi. Náš operný dom vytvoril celý rad sprievodných podujatí, ktoré fungovali ako podpora základného repertoáru. Usilovali sme sa udržať výbornú úroveň domáceho súboru – ale aj kontakty s cenovo dostupnými a kvalitatívne zaujímavými hosťami.

Prvý polrok 2018, ktorý tvoril druhú, dlhšiu časť sezóny 2017/2018, sa niesol v znamení premiér troch nových inscenácií, dvoch v novej budove a jednej v historickej budove SND.

Na margo premiérových inscenácií možno uviesť, že sme sa v nich v maximálnej možnej miere usilovali využiť domáci sólistický súbor, reflektovať v ňom umelecký rast niektorých individualít a poskytnúť im adekvátny priestor na ďalšiu profiláciu. Taktiež na pôde repertoárových predstavení došlo k viacerým doštudovaniam, pričom niektorí perspektívni domáci sólisti prvého odboru dokázali nahradiť do istej miery hosťujúcich sólistov. Operný dom udržiaval v spomenutom období tvorivý kontakt aj s elitou slovenských spevákov pôsobiacich v zahraničí, aby spestril aspoň v minimálnej miere, v rámci finančných možností, ponuku obsadení jednotlivých titulov a prezentoval domácemu publiku slovenskú špičku v tejto oblasti.

Na postoch dirigentov sa divadlu podarilo v uplynulom období stabilizovať veľmi kvalitnú zostavu slovenských dirigentov mladšej generácie, ktorí sú veľkým prísľubom do budúcnosti operného súboru a už dnes citeľne dvíhajú úroveň jednotlivých predstavení.

Vedenie Opery SND postupovalo agilne aj v smere mapovania mladej slovenskej vokálnej generácie, nášho interpretačného dorastu, tak, aby postupne mohol dozrievať a preberať štafetu od generačne starších kolegov.

Osobitnou otázkou je stratégia operného domu v oblasti profilovania hracieho plánu a tvorby programu sezóny. V tejto sfére postupovala Opera SND dôsledne v rámci dohodnutej koncepcie s Marketingom SND: jej cieľom bolo v maximálnej možnej miere rozšíriť pestrosť programovej ponuky a optimalizovať pritom počet repríz jednotlivých titulov a ich časový odstup podľa ich návštevnického potenciálu. Operný súbor táto cesta stála väčšie pracovné vypätie pri obnovovaní jednotlivých titulov. Návštevnický, dramaturgicko-umelecký a ekonomický efekt je však jednoznačný.

Tituly uvedené v roku 2018 priniesli kontrastné autorské poetiky i rôznosť interpretačných prístupov. Tituly kombinovali domáce interpretačné zázemie s hosťujúcimi osobnosťami s cieľom zúročiť v maximálnej miere domácu kvalitu a ďalej ju zhodnotiť a pozdvihnúť v kooperácii s výraznými tvorcami-inscenátormi. Vo väčšej miere sa v tomto období darilo profilovať domácich

interpretov, reflektovať ich osobnostný rast a nahradiť nimi bez straty umeleckej kvality viacerých hosťujúcich interpretov. Pozornosť mladým talentom priniesla svoje výsledky i v možnosti zapojiť ich do náročnejších projektov a posilniť nimi kvality domáceho súboru. Agenda atraktívnych hosťujúcich umelcov sa sústredila v niektorých prípadoch do výnimočných projektov hostovania veľkých osobností, ktoré intenzívne zarezovali v širšej, nielen slovenskej verejnosti. Za všetky treba spomenúť vystúpenie svetovej legendy Ferruccia Furlanetta v predstavení opery Simon Boccanegra Giuseppe Verdiho, ktoré okrem svetovej hviezdy upozornilo i na kvalitu ústredných protagonistov zo súboru Opery SND. Osobitne tiež treba zdôrazniť v programovej štruktúre Opery SND akcent na podujatia pre deti a mládež, najmä na adaptácie klasických operných titulov v spolupráci s moderátorom Martinom Vanekom. Podujatia majú už svoju tradíciu a majú veľký význam pre formovanie mladého návštevníka. Popularitu a návštevnosť týchto interaktívnych operných adaptácií vníma Opera SND napriek nevelkému ekonomickému efektu ako podstatný vklad a investíciu do svojej budúcnosti.

V prvej polovici roku 2018 operný súbor realizoval niektoré výrazné úsporné opatrenia na ozdravenie ekonomiky divadla. Predovšetkým sa znížil počet hosťujúcich umelcov v prospech väčšieho zapojenia domácich interpretov. Do istej miery poklesol počet predstavení, čo však bolo vynútené technickými problémami v oboch budovách SND. Výsledkom bol väčší súlad medzi nákladovou položkou a výnosmi Opery. Operný súbor pokračoval v tomto období v ďalšej profilácii svojich umeleckých pracovníkov, a to optimalizáciou interpretačných zastúpení jednotlivcov. Vo viacerých prípadoch sa tak zvýšila umelecká úroveň, a to tak v sólistickom súbore, ako aj v orchestri a zborovom telese. Za všetky menujme debut sólistu mladšej generácie Daniela Čapkoviča v jednej z najnáročnejších barytónových postáv opernej literatúry, v roli Rigoletta, ktorý znamenal ďalší výrazný kvalitatívny postup vokálneho umelca i výrazné obohatenie domácej interpretačnej scény. Výrazný vzostup kvality súbor tiež zaznamenal napríklad i v skupine viol v orchestri Opery SND. V oblasti plánovania predstavení vychádzala Opera SND maximálne v ústrety záujmu publika, a to akcentom na pestrosť repertoáru za súčasného zvýšeného pracovného výkonu v potrebných skúšobných procesoch.

Z pohľadu budovania nových kontaktov a partnerstiev Opery SND v zahraničí a z pohľadu jej integrácie do európskeho divadelného priestoru možno za uplynulé obdobie konštatovať výrazný posun vpred. Informácie o našej prvej scéne sa oveľa častejšie a v pozitívnych kontextoch objavovali či už v profesionálnych kruhoch alebo i v medzinárodnom mediálnom priestore. Dôvera rezultujúca z pozitívnych skúseností zo spolupráce Opery SND so zahraničnými partnermi sa súčasne premietla do možností a ponúk našich atraktívnych budúcich koprodukcí s významnými inštitúciami, podujatiami i opernými domami Európy.

Druhý polrok 2018, teda obdobie po divadelných prázdninách a začiatok novej sezóny, priniesol významnú zmenu na vedúcich postoch. Riaditeľom Opery SND sa stal jej dovedajší šéfdirigent Rastislav Štúr, ktorý do funkcie nastúpil s nasledujúcimi plánmi a víziami, ktoré začal operatívne napíňať už v posledných mesiacoch roku 2018:

- Udržiavať súbor ako teleso s vysokou inscenačnou úrovňou schopnou konkurencie v stredoeurópskych a európskych súvislostiach (hudobné naštudovania, režijné koncepcie). Hľadať rovnováhu medzi pozývaním domácich a zahraničných inscenačných tímov – pričom jadro repertoáru stavať na inscenáciách slovenských a českých tvorcov – čo je legitímnym pokračovaním dlhodobej tradície Opery SND ako sa ona formovala počas desaťročí už od jej vzniku
- Udržiavať súbor ako teleso s vysokou interpretačnou úrovňou schopnou konkurencie v tých istých súvislostiach. Táto výzva obsahuje tri polohy:
 - o udržiavať a dobudovávať interný sólistický súbor, orchester a zbor Opery SND na zodpovedajúcej kvalitatívnej úrovni pri zachovaní počtu a kvality jednotlivých odborností; sledovať umelecký dorast, mladých vokalistov a inštrumentalistov a pre najlepších otvárať možnosti spolupráce s Operou SND
 - o udržiavať a rozvíjať okruh hosťujúcich sólistov (stálych hostí i hostí), sledovať významné osobnosti európskej interpretačnej scény a podľa potreby s nimi nadväzovať spolupráce
 - o medzi obomi zložkami udržiavať správny pomer, ktorý má vyplývať z dominancie domácich sólistov (ako to R. Štúr prezentoval pri svojom nástupe na post riaditeľa Opery SND) – čo aj zodpovedá pozícii a úlohe Opery SND v slovenskom a európskom priestore
- Vytvárať dramaturgiu, zohľadňujúcu úlohu národnej scény ako „kamenného operného domu“, ktorého úlohou je reflektovať široké štýlové a provenienčné rozpätie svetovej opernej tvorby – a túto dramaturgickú sféru prepájať s dôrazom na slovenskú opernú tvorbu (čo je ďalšia oblasť, na ktorú R. Štúr kládol dôraz v koncepcii formulovanej pri nástupe do funkcie)
- Udržiavať ponuku hracieho plánu, ktorá má zodpovedajúcu umeleckú kvalitu, štýlovú, inscenačnú a interpretačnú pestrosť
- Všetky uvedené oblasti by mali byť predpokladom pre zvýšenie návštevnosti v Opere SND
- Pripraviť dôstojné a dramaturgicky bohaté oslavy stého výročia Opery SND

- Naďalej rozvíjať silnú tradíciu Opery SND v oblasti tvorby pre deti a mládež
- Predstavenia dopĺňať spektrom ďalších aktivít: koncerty, koncertné uvedenia dramaturgicky špecifických opier, dramaturgické úvody pre divákov pred každým večerným predstavením, predpremiérové matiné, prípadne prezentácia histórie a výsledkov Opery SND na inštaláciách vo foyeroch oboch budov
- Rozbehnúť produkcie Operného štúdia ako priestoru pre rast nových talentov i pre do istej miery alternatívnu dramaturgiu (tento zámer tiež R. Štúr prezentoval pri nástupe do funkcie).
- Podľa možností príležitostne rozvíjať spoluprácu s Baletom SND v spoločných projektoch, ktoré sa, ako sa ukázalo v nedávnej minulosti, tešia mimoriadnej obľube u publika a pozitívnej pozornosti odbornej verejnosti.

Všetky uvedené zámery, ktorých pozitívny dopad sa už v chode Opery SND prejavuje, sú výrazným predpokladom ozdravenia návštevnosti našej prvej opernej scény.

BALET SND

Cesare Pugni, Vasilij Medvedev, Stanislav Fečo: Esmeralda

Hudba	Cesare Pugni
Choreografia	Vasilij Medvedev, Stanislav Fečo
Réžia:	Vasilij Medvedev
Hudobné naštudovanie	Alexander Anissimov
Dirigent:	Alexander Anissimov Dušan Štefánek
Scéna:	Alyona Pikalova
Kostýmy:	Jelena Zajceva
Masky:	Juraj Steiner
Premiéra:	11. marca 2018 – nová budova

Pri príležitosti 200. výročia narodenia choreografického velikána Mariusa Petipu, autora najvýznamnejších diel klasickej baletnej literatúry, sme uviedli presne v deň jeho narodenia baletný epos na hudbu Cesareho Pugniho Esmeralda (La Esmeralda). Pod novú verziu Petipovej monumentálnej baletnej fresky Esmeralda sa podpísali významný ruský choreograf Vasilij Medvedev a baletný majster a choreograf Stanislav Fečo. Scéna a kostýmy vytvorili renomované

ruské výtvarníčky z Velkého divadla v Moskvě Alyona Pikalova a Yelena Zajceva. Balet o krásnej a temperamentnej cigánke, o ktorej krásu súperí celý Paríž, bola pre balet SND príležitosťou prezentovať na pozadí nesmrteľného príbehu brilantnú tanečnú techniku a vzdať poctu velikánovi klasického baletu.

Svetová premiéra baletného klenotu Esmeralda (La Esmeralda) choreografa Julesa Perrota (1810 – 1892) a talianskeho skladateľa Cesare Pugniho (1802 – 1870) na námet románu Victora Huga Chrám Matky Božej v Paríži sa konala 9. marca 1844 v londýnskom Her Majesty's Theatre v choreografii Julesa Perrota. V roku 1886 sa libreta ujal Marius Petipa, aby ho ako majster oživovania a rekonštrukcie romantických baletov prispôbil novému vkusu doby, keď bol cársky balet na vrchole. Jeho verziu Esmeraldy, ktorá prežila až do 21. Storočia, sme priniesli po prvý raz na scénu SND. Inscenátormi prvého slovenského uvedenia Petipovho diela, označovaného ako „grand ballet spectacle“ sú Vasily Medvedev a Stanislav Fečo, autorom hudobného naštudovania je Alexander Anissimov, dirigujú Alexander Anissimov, Dušan Štefánek.

V úlohe Esmeraldy sa predstavili Olga Chelpanova a Erina Akatsuka, v ďalších postavách účinkovali: Maria Rudenko, Romina Kolodziej, Tatum Shoptaugh, Luana Brunetti, Konstantin Korotkov, Artemyj Pyzhov, Andrej Szabo, Viacheslav Krut, Yuki Kaminaka, Evgenii Korsakov, Adrian Szelle, Glen Lambrecht, Juraj Žilincár, Dansaran Vandanov, sólisti a zbor baletu SND, žiaci Tanečného konzervatória Evy Jaczovej v Bratislave a ďalší. Inscenácia vznikla v spolupráci Baletu SND i s Petipa Heritage Fund St. Petersburg, Veľkým divadlom v Moskvě a so spoločnosťou Grishko v Prahe.

Premiéra Esmeraldy vzbudila obrovský divácky ohlas ako aj priaznivé recenzie v domácej aj zahraničnej tlači.

Fragile - Balet SND

Hudba:	Fragile
Hudobné naštudovanie:	Branislav Kostka
Réžia:	Igor Holováč
Choreografia, kostýmy:	Adrian Ducin, Igor Holováč, Glen Lambrecht, Reona Sato
Premiéra:	25. januára 2018 - historická budova

Balet SND pripravil v januári 2018 pre svojich divákov netradičný projekt. Vznikol v spolupráci s vokálnou skupinou Fragile - zoskupením, ktoré tvoria známe osobností z divadelných, muzikálových či televíznych produkcií, spievajúcich a cappella.

Koncert známej vokálnej skupiny Fragile bol zároveň večerom pôvodnej choreografie, na ktorom uviedli svoje krátke dielka štyria tvorcovia pôsobiaci v Baletu SND.

Reona Sato, dlhoročná sólistka baletu sa predstavila abstraktnou choreografiou na skladbu Ombra mai fu, vytvorenú pre ôsmich tanečníkov. Nedávny Reonin choreografický debut na doskách SND, balet Dafnis a Chloé, bol zároveň absolventským predstavením na VŠMU. Sólista baletu Adrian Ducin a študent choreografie na VŠMU uviedol pohybovo originálne dueto na skladbu Run to You v sugestívnej interpretácii Ilincy Ducin a Adriana Szelleho. Člen baletu Glen Lambrecht predstavil na koncerte svoju prvú choreografickú prácu na pôde SND. V neoklasickej miniatúre pre siedmich tanečníkov na skladbu Somewhere over the Rainbow, priniesol výraznú a svojskú atmosféru. Igor Holováč, skúsený choreograf a baletný majster, ktorý sa podpísal aj pod réžiu celého večera, uviedol dueto na skladbu Air, plné dynamických variácií a náročných partnerských väzieb, zobrazujúce s humorom peripetie vzťahov.

FRAGILE, slovenskú vokálnu skupinu zloženú z populárnych osobností, známych z rôznych televíznych, divadelných či muzikálových produkcií formuje a vedie úspešný hudobník a zbormajster Branislav Kostka. Bez použitia hudobných nástrojov, a cappella, skupina FRAGILE interpretuje známe rock/pop/jazzové hity svetových umelcov. Hoci sa v ich repertoári nájdu aj skladby veľikánov akými sú Bach či Chopin, v ich tvorbe dominujú tituly súčasnej populárnej hudby. Hitom svetových autorov a interpretov dávajú svojou kreativitou a hravosťou novú tvár. Ich predstavenia sú plné nielen výbornej hudby, ale aj skvelého humoru, jedinečnosť im dodávajú hostia, ktorých si prizývajú. V historickej budove SND boli ich hosťami tanečníci Baletu SND, ktorí umocnili ich vokálne umenie o jedinečnú reč tela a krásu pohybu. Kvôli veľkému záujmu o tento večer Balet SND pridal do konca sezóny niekoľko predstavení.

Účinkovali: Branislav Kostka, Jana Golis, Helena Krajčiová, Svetlana Rymarenko, Slavomír Košecký.

Peter Breiner: Beatles go Baroque

Hudba:	Peter Breiner
Choreografia a réžia:	Adrian DucinIgor Holováč, Andrej Petrovič, Glen LambrechtReona Sato
Hudobné naštudovanie :	Peter Breiner
Dirigenti:	Peter Breiner, Peter Valentovič
Scéna:	Milan Ferenčík
Kostýmy:	Peter Čanecký
Premiéra:	30. novembra a 1. decembra 2018 – historická budova

Prvou premiérou sezóny 2018/2019 bol pôvodný projekt slovenského skladateľa so svetovým renomé Petra Breinera a piatich tvorcov, najmä z radom Baletu SND. Michelle, Yesterday, Eight Days a Week – päť príbehov o rôznych odtieňom emócií vyzrávala päťica choreografov pohybom. Nesmrteľné skladby legendárnej skupiny Beatles - v barokovej úprave svetoznámeho dirigenta, skladateľa, aranžéra a klaviristu Petra Breinera - sa stali impulzom k vytvoreniu nového originálneho projektu. Kultové hity anglickej rokenrolovej skupiny ožili na javisku historickej budovy SND, pretlmočené do súčasnej pohybovej reči. Večer pôvodnej choreografie sprevádzal orchester Opery SND pod taktovkou Petra Breinera a Petra Valentoviča. Autorom scénografie bol významný slovenský scénograf Milan Ferenčík, kostýmy navrhol renomovaný výtvarník Peter Čanecký. Skladateľ Peter Breiner upravil legendárne hity do baroka pred viac ako tridsiatimi rokmi. Projekt, v ktorom sa invencia Johna, Paula, Georgea a Ringa prelína s majstrovstvom Bacha, Vivaldiho či Corelliho, zaujal prestížne vydavateľstvo EMI. Na hudbu jeho skladieb Beatles Concerto Grosso inscenovali diela už desiatky choreografov v rôznych kútoch sveta. Teraz inšpirovala ďalších, členov baletného súboru Reonu Sato, Glena Lambrechta, Adriana Ducina, skúseného tvorca Igora Holováča a choreografa nezávislej scény Andreja Petroviča. V jeden večer sa tak na javisku stretlo päť rôznych autorských rukopisov, ktoré boli dôkazom tvorivého potenciálu novej choreografickej generácie na Slovensku. V piatich komorných dielach sa predstavili takmer celý baletný súbor, sólisti a demi-sólisti: Romina Kolodziej, Klaudia Gorozdos, Tatum Shoptaugh, Sakura Shojima, Artemyj Pyzhov, Andrej Szabo, Raphael Schuster, Adrian Szelle, Ilinca Ducin, Juraj Žilinčár, Viacheslav Krut, Evgenii Korsakov, Adrian Szelle a ďalší. Večer dal priestor taktiež sólistom orchestra Opery SND, aby predstavili v sólach svoju inštrumentálnu virtuositu.

Účinkujú: sólisti a zbor Baletu SND, spoluúčinkuje: orchester Opery SND

Hostovanie Baletu SND v zahraničí

Slovenské tance v Brne

V máji a júni 2018 absolvoval Balet SND dve zahraničné hostovania. S inscenáciou Slovenské tance Petra Breinera a Natálie Horečnej sa predstavil 29. mája 2018 v Brne na festivale Re:publika. Festival nadväzuje na jubilejnú výstavu konanú z iniciatívy prezidenta T. G. Masaryka v Brne v roku 1928. Cieľom festivalu je pripomenúť prevratné historické momenty, nezabudnuteľné osobnosti, vynálezy, významné umelecké diela.

Balet SND v Budapešti

Tanečnú miniatúru Adriana Ducina Osem dní v týždni - z pripravovanej premiéry Beatles go Baroque – balet SND uviedol 14. júna v balette Národnej maďarskej opery v Budapešti, ako

súčasť Galavečera Pas de Quatre v divadle Erkel v Budapešti. Spolu s našim baletom sa predstavili: súbor baletu Maďarskej národnej opery, Ballet Pécs, Szegen Contemporary Dance Company. Dielo Osem dní v týždni bolo časťou pripravovaného predstavenia Beatles go Baroque na hudbu Petra Breinera.

Olga Chelpanova a Konstantin Korotkov v Soči

Prví sólisti Baletu SND Olga Chelpanova a Konstantin Korotkov, bývalí prví sólisti baletu Národnej opery v Joškar- Ola, sa v lete 2018 predstavili v Soči. Po sezóne, v ktorej sa okrem účinkovania v Labuťom jazere, Gisellea za hranicou hriechu /Bratia Karamazovovci blyslí v hlavných úlohách nového klasického eposu Esmeralda, reprezentovali naše divadlo na Letnom baletnom festivale v Soči. Jeden z niekoľkých letných festivalov, ktoré sa behom leta konajú v celom Rusku je venovaný popularizácii klasického baletu ako dedičstva národnej kultúry. Podujatia sú dôkazom, že napriek všetkým ekonomickým a politickým zmenám úroveň baletu a jeho interpretov vzrastá. Naši prví sólisti sa v Soči predstavili v Pas de deux z troch vrcholných baletných diel, akými sú Pugniho Esmeralda, Chačaturjanov Spartakus a Prokofievov Rómeo a Júlia.

Ballet Royal Gala 2018

V hlavnom meste Estónska, Talline, sa 24. októbra konal prestížny Galavečer s názvom Ballet Royal Galla. Vystúpili na ňom prvý sólista Baletu SND Andrej Szabo a sólista Baletu SND Silvia Najdená – spolu s hviezdami európskej baletnej scény, akými sú napríklad: Ivan Vasiliev, sólista Michailovského divadla v Moskve, Oksana Bondareva z Petrohradu, Oleg Gabyshev, Ljubov Andreeva, Ilja Osipov, sólisti Eifman Baletu, Cristiano Principato a Elisabetta Formento z Holandského Národného baletu, Filipa De Castro, Carlos Pinilos z Portugalska a mnohí ďalší. Naši sólisti sa predstavili duetom z Čajkovského baletu Onegin v choreografii Vasilija Medvedeva, ktorý mal v Balet SND premiéru v roku 2010 a duetom z inscenácie Zmena v choreografii Mária Radačovského.

Hostia Baletu SND

Festival európskeho divadla Eurokontext.sk

Počas minulých ročníkov Eurokontextu.sk sme predstavili vrcholné svetové tanečné telesá z oblasti baletu, súčasného tanca, flamenca a pod. Aj v roku 2018 sme pokračovali v tejto línii a ponúkali našim divákovi tri hosťujúce telesa - okrem najúspešnejších nových produkcií nášho repertoáru. Hosťujúcimi predstaveniami tanečnej časti festivalu bol súčasný tanečný projekt Denník Anny Frankovej v choreografii Ondreja Šotha z produkcie Baletu Štátneho divadla Košice.

Tri jedinečné tanečné skladby Bélu Bartóka tvorili Bartókov tanečný triptych v podaní Maďarského národného baletu v choreografii Pála Frenáka, Lászla Seregiho a Zsolta Juhása. Vyvrcholením festivalu bol nepochybne svetovo renomovaný petrohradský súbor Eifman Ballet s inscenáciou choreografického mága Borisa Eifmana Čajkovskij. PRO et CONTRA, s ktorým v súčasnej dobe súbor dobýja svet. Balet SND ponúkne divákovi svoje najnovšie dielo Esmeralda, inscenáciu predstaviteľky najmladšej choreografickej generácie Dafnis a Chloe a psychologický balet Za hranicami hriechu/Bratia Karamazovovci, ktorý je tanečným ekvivalentom k Dostojevského majstrovskému románu. Piaty ročník festivalu Eurokontext.sk, ktorý predstavil to najlepšie z domáceho – baletného aj operného repertoáru a inšpiratívne produkcie z európskych divadiel bol jedinečnej prehliadkou európskeho súčasného hudobného divadla.

Na krídlach slobody

Balet SND v spolupráci s Poľským kultúrnym inštitútom uviedli Galavečer Na krídlach slobody. Konal sa pri príležitosti výročia vzniku Československa a znovuzískania nezávislosti Poľska. Nálady, aké sa spájali s pocitom slobody reflektoval svojim umeleckým vystúpením poľský profesionálny folklórny súbor ŚLĄSK. V svojom špeciálnom programe súbor predstavil krásu národnej kultúry vychádzajúcu z bohatstva regionálneho dedičstva. Program prvej časti koncertu sa skladal z piesní a tancov hlboko zakorenených v poľskej tradícii a historických udalostiach tak celej krajiny, ako aj jednotlivých regiónov. Druhá časť predstavenia odrážala súčasné slovensko-poľské priateľské väzby. Výber z repertoáru SĽUK-u predstavil dielo významného choreografa Juraja Kubánku, ktorého osobnosť spája obe umelecké telesá a predstaví aj aktuálnu tvorbu. Balet SND uviedol dva obrazy z inscenácie Slovenské tance slovenskej choreografky etablovanej vo svete - Natálie Horečnej. V choreografii renomovaného poľského choreografa Roberta Bondaru vzniklo dueto Take me with you, v ktorom sa predstavili prvá sólistka Baletu SND Romina Kołodziej a sólista baletu Damian Šimko.

Juraj Kubánka 90

Juraj Kubánka, významný slovenský choreograf sa 31. októbra 2019 dožil výnimočného životného jubilea, 90. narodenín. Balet SND v spolupráci so SĽUK-om uviedol pri tejto príležitosti slávnostný program ako poctu celoživotnému dielu majstra, ktorý významne ovplyvnil vývoj slovenského tanečného umenia a jeho tvorba zaznamenala medzinárodný presah. V programe vystúpil ako hosť Serbski ludowy ansambl z Budyšína, v ktorom majster pôsobil. Juraj Kubánka je jedným z priekopníkov choreografie ľudového tanca na Slovensku. Základné prvky ľudového tanca spájal s moderným náhľadom na tanec, využívajúc nové vyjadrovacie možnosti. Jeho umelecká práca zahŕňa okolo 250 tanečných diel, menších, väčších až celovečerných. Umelecká dráha Kubánku

je najdlhšie spojená so SĽUK-om, ale má neobyčajne pevné spojenie aj so súborom Lužických Srbov (Srbským ľudovým súborom – SLA), ďalej s poľským štátnym súborom Ślask, ako aj ďalšími telesami Lúčnica, Poddukliansky ukrajinský ľudový súbor, Československý štátny súbor piesní a tancov. Jeho tvorba ovplyvnila celé generácie tanečníkov na Slovensku i v zahraničí. Program sa uskutočnil 24. novembra o 15:00 a 19:00 hod. v historickej budove SND.

EDUKAČNÉ PROJEKTY

Baletná prípravka SND

V prvom polroku 2017 pokračovala v baletných skúšobných priestoroch svoju činnosť aj Baletná prípravka SND. Baletná prípravka SND, ktorá vznikla pred 3 rokmi z iniciatívy riaditeľa baletu Jozefa Dolinského, s cieľom budovať ďalšie generácie pre tanečné umenie a následne ich podnieť a motivovať v podobe integrácie do Slovenského národného divadla sa venuje vybraným deťom v predškolskom a mladšom školskom veku, s cieľom dosiahnuť komplexný pohybový a klasický tanečný rozvoj dieťaťa s individuálnym prístupom ku každému jednotlivcovi, s maximálnou podporou individuálneho tanečného prejavu. Baletná prípravka SND prijala pozvanie na koncert základných umeleckých škôl, baletných štúdií, tanečných súborov a Tanečného konzervatória Evy Jaczovej, ktorý sa uskutočnil 12. júna 2018 o 18.00 h v Dome kultúry Dúbravka. Diváci si mohli vychutnať širokú škálu tanečného umenia od jedenástich tanečných súborov a škôl. Naša najstaršia skupina detí (skupina A) zatancovala na hudbu z baletov Luskáčik a Labutie jazero choreografie, ktoré vytvorila a naštudovala Katsiaryna Kavaleuskaya, pedagóg BP SND a člen baletného súboru SND. Deti z baletnej prípravky majú možnosť zapojiť sa do našich inscenácií, v roku 2018 účinkovali v baletoch Giselle a Esmeralda.

Absolventský koncert TKEJ

V rámci spolupráce Baletu SND s Tanečným konzervatóriom E. Jaczovej v Bratislave organizujeme už tradične v máji záverečný koncert. Slávnostný koncert tanečného konzervatória každoročne predstavuje interpretačnú úroveň absolventov tejto školy – odboru klasického i ľudového tanca. V máji 2018 dal Balet SND – už tradične ako aj po minulé roky - priestor v historickej budove na záverečný koncert absolventov školy a ich hostí.

Večer tanečného umenia VŠMU a Baletu SND.

Balet SND v rámci svojho edukačných projektov rozvíja už piaty rok úzku spoluprácu s Katedrou tanečnej tvorby VŠMU. Výsledkom spoločného úsilia sú predstavenia študentov katedry a tanečníkov Baletu SND. Podujatie v máji 2018 sa nieslo v znamení osláv 65. výročia založenia

KTT HTF VŠMU. Pri zrode katedry a jej prvom rozlete stáli významné umelecké a vedecké osobnosti, a status odbornosti a kvality si zachováva dodnes.

Večer tanečného umenia VŠMU a Baletu SND bol prezentáciou diplomových a záverečných prác choreografov, študentov Katedry tanečnej tvorby VŠMU a tanečníkov baletu SND. Balet SND otvoril dvere mladým talentom z VŠMU, ktorí sa vďaka tomu umelecky i profesionálne rozvíjajú, ale tiež poznávajú tradíciu a trvalé hodnoty.

JUBILEÁ

Januárové predstavenie inscenácie Nižinskij - Boh tanca sa nieslo v slávnostnej atmosfére. Venovali sme ho bývalému sólistovi Baletu SND Petrovi Rapošovi, ktorý oslávil významné životné jubileum – na znak uznania za jeho prínos do slovenského baletu. Na javisku mu v mene generálneho riaditeľa Mariána Chudovského odovzdal plaketu SND riaditeľ baletu SND Jozef Dolinský. Peter Martin Rapoš (1933, Slovenská Ľupča), dlhoročný sólista baletu Slovenského národného divadla, patrí do generácie tanečníkov, ktorí sa vyznačovali obrovskou pokorou a oddanosťou k tanečnej profesii. V súkromnej škole Elly Fuchsovej – Lehotskej už od rannej mladosti kultivoval svoje nadanie spolu s výraznými osobnosťami československého baletu Jarmilou Manšingrovou, Alicou Hoppeovou, Katkou Gratzerovou, Augustou Starostovou-Herényiovou a ďalšími. Bol jedným z prvých žiakov na tanečnom oddelení bratislavského konzervatória, absolvoval odbor tanečnej pedagogiky na Vysokej škole múzických umení v Bratislave (1958).

VÝSTAVY

Márius Petipa 200

V marci 2018 sme si pripomenuli 200. výročie narodenia Mariusa Ivanoviča Petipu, francúzskeho tanečníka a choreografa, ktorého kariéra sa odvíjala v cárskom Rusku, v Petrohrade. Balety tohto génia, akými sú napríklad Luskáčik, Labutie jazero, Spiaca krásavica, Giselle, sa stali základnými piliermi repertoáru veľkých baletných súborov a divadiel na celom svete. Výstava Francúzska noblesa a ruská veľkoleposť slávnostne zahájili 11. marca 2018 pred premiérou Esmeraldy, za účasti inscenátorov baletu Vasilija Medvedeva a Stanislava Feča. Výstava v skratke zachytáva históriu baletnej tvorby Mariusa Petipu a jeho odraz v tvorbe baletov na Slovensku. Tvorí ju historický prehľad baletných inscenácií, ktoré boli uvádzané v minulosti a s ktorými sa stretávame na baletných scénach slovenských divadiel aj v súčasnosti. Dobové materiály a fotografie zachytávajú významné baletné osobnosti a choreografov spolu so scénickými a kostýmovými návrhmi výtvarníkov a ponúkajú prierez vývojom veľkých baletných inscenácií Mariusa Petipu v našom časopriestore.

Po ukončení výstavy v Slovenskom národnom divadle poputuje výstava do Štátneho divadla v Košiciach a následne do Štátnej opery v Banskej Bystrici. Výstavu pripravil Divadelný ústav v Bratislave spolu so SND. Kurátorkami výstavy sú Monika Čertezni a Eva Gajdošová.

Alica Pastorová 90

Balet SND pripravil spolu s Divadelným ústavom v Bratislave výstavu pri príležitosti 90. výročia narodenia významnej osobnosti slovenského baletu, tanečnice, dramaturgičky, teoretičky a historičky tanca Alice Pastorovej-Flachovej (*11. 2. 1928, Těšín – † 24. 2. 2006, Bratislava). Výstava zachytáva tragické obdobie počas 2. svetovej vojny, návrat na baletné scény, pôsobenie na pozícii dramaturgičky až po jej pedagogické a publicistické aktivity. V Balete SND stvárnila počas 20 rokov viacero postáv, neskôr bola dramaturgičkou Baletu SND, pôsobila na Hudobnej a tanečnej škole, dnešnom Tanečnom konzervatóriu Evy Jaczovej. Vysokou odbornosťou a vášnivým záujmom v oblasti dejín a teórie tanca výrazne ovplyvnila viaceré generácie tanečných umelcov a pedagógov. V 90. rokoch stála pri zakladaní časopisu Tanec. Jej osudy počas vojny opísala Agata Schindler v knihe Maličká slzička a režisér a scenárista Zdeněk Jiráský ho stvárnil vo filme V tichu. Slávnostná vernisáž výstavy sa konala 11. mája 2018 v novej budove SND. Kurátorky výstavy: Eva Gajdošová, Monika Čertezni.

Eva Jaczová

Divadelný ústav v spolupráci so Slovenským národným divadlom pripravil výstavu k 20. výročiu úmrtia významnej osobnosti slovenského tanečného umenia, Evy Jaczovej. Výstava predstaví Evu Jaczovú nielen ako našu významnú tanečnú pedagogičku, ale aj ako predstaviteľku výraznej interpretačnej generácie baletných sólistov, mienkotvornú tanečnú kritičku a publicistku, prvú slovenskú baletnú dramaturgičku, ale najmä ako človeka nesmierne vzdelaného, rozhladeného a láskavého, s iskrivým zmyslom pre humor. Slávnostná vernisáž výstavy sa konala 12. júna 2018 v historickej budove SND. Kurátorkou výstavy bola Monika Čertezni.

OCENENIA

Adrian Szelle

Adrian Szelle, absolvent baletnej akadémie Viedenskej štátnej opery vo Viedni, ktorý je už tretiu sezónu členom Baletu SND získal cenu DOSKY 2018 v kategórii Mimoriadny počín v oblasti tanečného divadla za výkon v balete Borisa Eifmana Za hranicami hriechu/Bratia Karamazovovci.

Seiru Nagahori

Člen Baletu SND Seiru Nagahori získal 9. decembra na Novej scéne DJKT v Plzni striebornú medailu na Medzinárodnej baletnej súťaži v konkurencii 78 tanečníkov z ČR, Slovenska, Nemecka, Maďarska, Poľska, Ukrajiny, Talianska, Grécka, Francúzska, Španielska, Ruska, Japonska a Nového Zélandu. Naši tanečníci Daniela Danihelová a Seiru Nagahori sa predstavili v Pas de deux z 3. dejstva Labutieho jazera podľa verzie Mariusa Petipu a v Pas de deux z baletu Slávnosť kvetín v Genzano Augusta Bournonvilla. Obe súťažné Pas de deux naštudoval baletný majster a choreograf Igor Holováč.

Cena pre Rafaela Avnikjana

Tanečník, baletný majster, pedagóg, choreograf, dlhoročný hosťujúci choreograf Slovenského národného divadla Rafael Avnikjansi v Moskve prevzal významné umelecké ocenenie. Pri príležitosti štátneho sviatku Dňa národnej jednoty 4. novembra prezident Ruskej federácie Vladimír Putin slávnostne odovzdal v Kremli štátne vyznamenania ruským a zahraničným činiteľom za prínos k posilneniu spolupráce Ruska s inými krajinami v rôznych oblastiach. Arménsko-slovenský umelec získal Medailu Alexandra Puškina za zachovanie a propagáciu ruskej kultúry v zahraničí a rozvoj spolupráce v oblasti umenia medzi Ruskom a Slovenskom.

Doplňujúci komentár

Rok 2018 bol rokom niekoľkých významných výročí, vrátane 100. výročia Československej republiky a 25. výročia vzniku Slovenskej republiky, ktoré nastolili viacero inšpiratívnych tém. Odraz v rámci nášho dramaturgického plánu našli v podobe akcentovania vlastnej pôvodnej tvorby a zároveň doplnenia diel zo svetového dedičstva. Do osláv výročia storočnice Československa sme prispeli Galavečerom Na krídlach slobody ako aj hosťovaním v Brne v rámci projektu Brno 100 a projektu Re: publika, na ktorom sme uviedli Slovenské tance od Natálie Horečnej.

Dramaturgický plán, prepájajúci druhú polovicu sezóny 2017/2018 a prvú polovicu sezóny 2018/2019, nadväzoval na hlavné línie našej dlhodobej dramaturgie: pôvodnú tvorbu a svetovú klasiku, zastúpenú klasickým eposom Mariusa Petipu Esmeralda. Inscenáciu sme uviedli v choreografii Vasilija Medvedeva a Stanislava Feča na jar 2018. Ďalším vkladom do pôvodnej tvorby bola premiéra piatich komorných diel na hudbu Petra Breinera Beatles go Baroque. Rozvíjali sme už tradične naše edukačné projekty a spoluprácu s oboma hlavnými tanečnými vzdelávacími inštitúciami - Tanečným konzervatóriom a VŠMU. Baletná prípravka SND, ktorá na pôde baletu SND funguje už štvrtý rok a má za sebou už prvé výsledky v podobe účinkovania detí

v baletných inscenáciách. V rámci promovania našich aktivít sme pokračovali v kampani baletu Zaži skutočnú vášeň, ktorú sme zahájili s Centrom marketingu v minulej sezóne a ktorú chceme rozvíjať aj naďalej v snahe budovať a rozširovať baletné publikum a zviditeľňovať balet a tanečné umenie. Baletný súbor sme aj v roku 2018 doplnili o nových kvalitných členov v snahe vybudovať silné baletné teleso schopné interpretovať významné baletné diela na európskej úrovni.

CENTRUM MARKETINGU

Vydavateľská činnosť

Celoročne (s výnimkou obdobia divadelných prázdnin) vychádza časopis Portál, ktorý mapuje dianie na našej prvej scéne. Periodicita je mesačná resp. dvojmesačná v náklade 5 000 ks/mes., v prípade dvojmesačníka 7 000 ks/mes. Júnové číslo bolo zároveň špeciálom k festivalu SND Eurokontext.sk, vyšlo v náklade 5 000 ks. Boli oslovení študenti grafického dizajnu VŠVU na spoluprácu a redizajn časopisu Portál. Z návrhov študentov druhého a tretieho ročníka bol vybraný atypický formát návrhu, ktorý sa realizoval v septembrovom čísle v náklade 1500 ks. Náklady na realizáciu by však do budúcnosti presahovali finančné možnosti inštitúcie, preto sa v spolupráci s novým formátom nepokračovalo. SND sa vrátilo k pôvodnému formátu A4, ktorý vyšiel v podobe dvojčísła, netypicky v mesiacoch november/december v náklade 7 000 ks. Pôvodnú grafickú stránku časopisu interne rebrandovala Mgr. art Dipl. Ing. Barbora Šajgalíková, Art.D, vedúca oddelenia vizuálnej komunikácie SND.

V septembri 2018 sme vydali Ročenku SND 2018/2019, ktorá obsahuje pripravované premiéry a hrací plán na celú nadchádzajúcu sezónu. Publikácia je trojjazyčná, slovenská, anglická a nemecká (z úsporných dôvodov vyšiel znížený náklad 800 ks) a diváci si ju mohli zakúpiť v pokladniciach SND, alebo ju získať po zakúpení abonentného balíčka.

Trojazyčná publikácia SND vo fotografiách 2017/2018, ktorá by zmapovala uplynulú sezónu prostredníctvom fotografií zo zákulisia skúšobného procesu od čítacej skúšky, explikácie, kostýmovej skúšky až po premiéru, nakoniec z úsporných dôvodov nevyšla.

Pri príležitosti životného jubilea umelca, akým bola významná osobnosť baletu Peter Martin Rapoš (85 rokov), vydalo SND brožúru.

Kampane centra marketingu

Abonentky

Centrum marketingu v roku 2018 kontinuálne nadviazalo na tradíciu predaja cenín v podobe predplatených vstupeniek, abonentiek, vo forme tematických balíčkov. Predaj abonentiek bol podporený kampaňou v printových médiách, vonkajšou reklamou, tlačovinami a on-line kampaňou prostredníctvom priameho marketingu cieleného na databázu návštevníkov SND a sociálnej siete Facebook. Hlavná časť kampane prebiehala v mesiacoch máj, jún a júl 2018. Počet tematických balíčkov oproti predošlému roku 2017 bol o jeden nižší, čiže bolo len 9 balíčkov. V roku 2018 zaznamenal celkový predaj nižšie tržby, avšak priemerná cena balíčka bola oproti uplynulému obdobiu (2017) vyššia o 20 €.

Medziročné porovnanie predaja abonentných balíčkov

ABO 2016 – predaných 988 ks/tržba 103 280 €

ABO 2017 – predaných 931 ks/tržby 104 692 €

ABO 2018 – predaných 740 ks/tržby 98 196 €

Darčkové poukazy (Vianočná kampaň)

Aj koncom roka 2018 nadviazalo Centrum marketingu na tradíciu predaja Darčkových poukazov. Predaj bol podporený imidžovou kampaňou v tlači, televízii, rozhlase a formou vonkajšej reklamy, ako aj on-line kampaňou prostredníctvom sociálnych sietí a priameho e-mailového marketingu. V roku 2018 zaznamenal predaj klesajúce tržby. V roku 2018 sa predalo o 22% menej poukážok než v roku 2017, čo v celkových tržbách prinieslo 89 035 € (pokles v absolútnej hodnote o 25 455 EUR voči predchádzajúcemu roku). Najvýraznejší nárast predaja sme pocítili po spustení kampane, a to v mesiacoch november a december 2018, kedy sme predali 2 539 kusov darčkových poukážok v hodnote 64 520 €. Zmena rytmu vydávania nových poukážok ako aj doby platnosti (stará platnosť apríl – marec). Nové poukážky sa predávali od júla 2018 a ich platnosť je do konca sezóny 2018/2019. Tento krok mal za dôsledok pokles predaných darčkových poukážok.

Medziročné porovnanie predaja darčkových poukazov od uvedenia

Darčkový poukaz v roku 2016 – predaných 3 178 ks/tržba 80 585 €

Darčkový poukaz v roku 2017 – predaných 4 511 ks/tržba 114 490 €

Darčkový poukaz v roku 2018 – predaných 3 512 ks/tržba 89 035 €

Zaži vašeň (kampaň na podporu imidžu Baletu SND)

V spolupráci s Baletom SND sme aj v roku 2018 pokračovali v celoročnej strategickú propagácii baletného súboru, predovšetkým v digitálnom prostredí, so zámerom udržať zvýšené povedomie

o značke Balet SND, o tanečníkoch, plánovaných premiérach a repertoári. Stránka www.zazivasen.sk aj naďalej funguje ako hlavná obsahová platforma pre kampaň nesúcu názov „Zaži vášeň“. Vďaka viacerým aktivitám (online reklama na sociálnych sieťach Google, Facebook a YouTube) majú diváci (potenciálni aj súčasní) možnosť dozvedieť sa v online prostredí množstvo zaujímavých a užitočných informácií o aktivitách Baletu SND. Balet sa aktívne prostredníctvom sólistov a členov súboru podieľa aj na zdieľaní fotografií zo skúšobného procesu prostredníctvom sociálnej siete Instagram.

Medzi hlavné ambície spomínanej kampane v roku 2018 patrila predovšetkým snaha o udržanie vzťahu diváka k značke Baletu SND. Druhým významným cieľom bola snaha o nárast priemernej obsadenosti predstavení, posilnenie vizuálnej identity Baletu SND na sociálnych sieťach, posilnenie tzv. „vplyvného“ marketingu (z angličtiny „influence marketing“), ambasádorov značky Baletu SND. Obsah kampane „Zaži vášeň“ je realizovaný predovšetkým na webovej stránke www.zazivasen.sk. Obsahová stránka sa oproti minulým obdobiam výrazne nemenila. Naďalej prebieha prostredníctvom pravidelných článkov uverejňovaných v sekcii Blog (témy článkov možno rozdeliť do niekoľkých kategórií – Zaujímavosti, Zo zákulisia Baletu SND, Očami tanečníkov, Rozhovory a pod.). Kampaň sa orientuje primárne na podporu premiér Baletu SND.

Jeseň v divadle (kampaň na podporu predaja predstavení SND)

V októbri roku 2018 vytvorilo CM nový kreatívny koncept kampane zameranej na predstavenia uvedené počas jesenného obdobia. Cieľom kampane bolo inšpirovať ľudí ku kúpe vstupenky na vybrané tituly v mesiacoch október, november 2018.

Kampaň „Jeseň v opere“ bola realizovaná v online (sociálne siete, web, newsletter, inzercia v online médiách), ako aj v tradičných mediálnych kanáloch (vonkajšia reklama, printové inzercie).

Valentín v SND

V prvých dvoch mesiacoch roka 2018 prebehla kampaň 1 +1 s aktualizovaným názvom Valentín v SND, ktorej účelom je podpora predaja vybraných predstavení zo všetkých súborov v priebehu mesiaca február. Začiatkom januára 2018 vytvorilo CM kreatívny koncept kampane zameranej na vyzvanie „mužskej“ časti divákov, aby pozvali do divadla svoje partnerky, manželky, dcéry... Vizuály obsahovali claim „Kedy ma zoberieš do divadla?“ Diváci si mohli na nákup uplatniť aj darčekové poukážky. Akcia bola promovaná prostredníctvom vonkajšej reklamy, inzercie a elektronických médií. V roku 2018 bolo v ponuke 1+1 vybraných 9 repertoárových predstavení SND počas dvanástich večerov a predalo sa 4 836 ks vstupeniek. V roku 2018 zaznamenala len minimálny pokles na úrovni 838 ks.

Mimoriadne podujatia centra marketingu SND

Aj v roku 2018 sa druhú septembrovú sobotu 8. 9. v priestoroch novej budovy SND uskutočnil už tradične Deň otvorených dverí s podtitulom „Zažite divadlo naozaj“. Kampaň bola pripravená v letných mesiacoch. Pre účely kampane vznikla sada štyroch vizuálov, kde bola u diváka opäť formou vizuálnej stránky a sugestívnych otázok „Kto má väčšiu silu ako herec činohry?“, „Kde sa šijú divadelné kostýmy?“, „Spievajú operné divy aj v sprche?“ či „Koľko hodín trénujú baletky?“ prebudená zvedavosť akciu navštíviť. Počas DOD prebehol rôznorodý program, vrátane autogramiády umelcov všetkých umeleckých súborov, herecké, spevácke a tanečné workshopy pre deti, prehliadky zákulisia i výtvarných dielní, interaktívne detské pódium, výstava kostýmov z inscenácií a iné. Súčasťou tohto dňa boli aj predstavenia v novej budove SND. Dejiskom exkurzií sa v roku 2018 stalo nielen zákulisie novej budovy SND, ale po druhýkrát boli pre každého prístupné aj Umelecko-dekoračné dielne SND. SND vytvorilo pre fanúšikov tohto podujatia príležitosť zapojiť sa do on-line súťaže. Vo foyer SND boli k dispozícii 2 predajné miesta, kde boli okrem pokladničiek aj zamestnankyne poskytujúce informačný servis na podporu predaja vstupeniek. Počas DOD bola ponúkaná návštevníkom výnimočná 10% zľava na vstupenky na repertoárové predstavenia SND. Oproti roku 2018 sme zaznamenali 22 % pokles predaja. Predali sme 673 ks vstupeniek v hodnote 8 884,40 €. Pokles bol dôsledok nižšej návštevnosti akcie pravdepodobne kvôli mimoriadne teplému počasiu (rodičia s deťmi využili možnosť kúpania sa) a kolídovaniu viacerých akcií v danom čase v hlavnom meste a jeho okolí.

Trochu inak

Od januára 2013 SND v spolupráci s TA3 realizovalo divadelno-televíznu talk-show Trochu inak v spolupráci s moderátorkou Adelou Vinczeovou. Formát venovaný hosťom nielen zo SND zotrval v priestore Sály činohry SND. Trochu inak bolo v roku 2018 vysielané na Dvojke RTVS s periodicitou raz mesačne. V letných mesiacoch a koncom roka bol odvysielaný špeciál so zostrihom toho najlepšieho. Počas 10 mesiacov sa v Trochu inak predstavilo viac ako 40 hostí. Priemerná obsadenosť sály tejto divadelno-televíznej talk show bola v roku 2018 na úrovni 96% a navštívilo ju 6 371 divákov, čo je dlhodobo prakticky vypredaná kapacita sály počas trvania formátu.

Noc divadiel

Tretiu novembrovú sobotu, 17. novembra 2018, sa konal 9. ročník Noci otvorených divadiel a predstavení, ktorú organizuje Divadelný ústav za účasti divadiel z celého Slovenska. Podujatie sa konalo pri príležitosti 100. výročia dejinných udalostí medzi Slovenskou republikou a Českou republikou. Za SND sa aktívne zúčastnila Činohra SND. Diváci Modrého salóna, nového diskusného programu Slovenské osmičky, sa mohli po návšteve projektu zúčastniť komentovanej nočnej prehliadky zákulisím činohry za asistencie lektorky dramaturgie súboru.

Obchodné nástroje centra marketingu SND

Nicereply

Od roku 2015 je na oddelení obchodu CM implementovaná služba Nicereply, ktorá umožňuje zákazníkom elektronicky ohodnotiť spokojnosť alebo nespokojnosť s poskytnutou odpoveďou pracovníka CM. Do hodnotenia sa za kalendárny rok 2018 celkovo zapojilo 801 respondentov. Celkové hodnotenie práce zamestnancov oddelenia predaja bolo hodnotené na 9.80 z 10 bodov.

Toonect

V rámci snahy o zvyšovanie kvality komunikácie so zákazníkom od 1. decembra 2015 SND používa systém Toonect (služba pre infolinku, prijímanie hovorov s odkazovou službou a zaznamenávanie neprijatých hovorov), ktorý minimalizuje počet neprijatých hovorov na zákaznícku linku a umožňuje ich spätné kontaktovanie. Infolinka je k dispozícii počas pracovných dní od 8.00 do 16.00 h.

Iné aktivity

Festival Eurokontext.sk

Festival bol v roku 2018 zameraný na operu a balet. Oproti činohre nie je tematicky vyhranený. Vizuály k festivalu sme prvýkrát riešili „in the house“, čiže v rámci vlastného grafického oddelenia. Dôvodom bola úspora finančných nákladov, ktoré boli v minulosti vynakladané na externé grafické štúdio. Typografia nosného loga bola zachovaná, zmenila sa však základná vizuálna stránka, ktorej cieľom bolo pôsobiť divácky „optimistickejšími“ pastelovými farbami. V rámci kampane sme pracovali s rôznymi verziami vizuálov (teasing – 6 druhov), derivátmi jazykových mutácií letákov a pod. Kampaň sa začala v polovici mesiaca marec a trvala až do ukončenia festivalu vo všetkých mediálnych kanáloch. V tradičných médiách to bola vonkajšia reklama, tematické vlajky pred historickou budovou, inzercia v printových médiách, letáky, programové brožúry, reklama v rozhlase a v televízii. Novým médiám dominovali inzercia v online médiách, priamy marketing (tzv. e-mailing), reklama na sociálnej sieti Facebook a reklama na samostatnom festivalovom webe SND.

Využitie nových médií

Webové sídlo

Webové sídlo SND www.snd.sk (novo spustená webová stránka 1. 12. 2017), zaznamenalo počas roka 2018 (1. 1. 2018 – 31. 12. 2018) celkovo 5 965 460 relácií. To je oproti rovnakému obdobiu predošlého roku 2017 (1 971 366 relácií) nárast o takmer 303 %. Dôvodom nárastu

môže byť predovšetkým moderný dizajn novej stránky, rýchly prístup a responzivita na všetkých zariadeniach. SND poskytlo návštevníkom novej webovej stránky komplexné spektrum informácií a dokonalú funkčnosť. Optimalizácia procesov prebiehala aj po jej spustení do ostrej prevádzky. Súbežné sledovanie pôvodného webu SND bolo v marci 2018 zrušené. Na podpore a úpravách webu pre jednoduchšiu orientáciu užívateľov SND priebežne pracuje.

Online kampane

V roku 2018 pokračovalo SND v posilňovaní online komunikácie na sociálnej sieti Facebook v podobe zvýšenia počtu kampaní na premiérové, ale aj reprízované predstavenia všetkých troch umeleckých súborov a tiež aj na marketingové kampane a propagáciu špeciálnych podujatí SND. Rastúci dôraz na zvyšovanie aktivity v online kanáloch je reakciou na všeobecné spoločenské trendy, ktoré sa týkajú slovenskej diváckej základne a populácie vôbec a je esenciálny pri podchytení najmä mladých a začínajúcich záujemcov o kultúru. Dôkazom je aj medziročný vývoj predaja vstupeniek prostredníctvom online portálu: kým v roku 2013 tvorili tržby z predaja vstupeniek prostredníctvom portálu navstevnik.sk 16,4%, v roku 2018 to bolo 52,4%, s výraznými rozdielmi medzi jednotlivými umeleckými zložkami: v Balete SND je to viac než 69%, v Činohre SND viac než 51% a v Opere SND viac než 41%.

Práca s databázami

Súčasťou balíka online komunikácie je priamy marketing (e-mailing), t. j. práca s databázami. V rámci podpory predaja Centrum marketingu SND spravuje databázu divákov s e-mailovými adresami, ktorá je členená do niekoľkých skupín – Činohra SND, Opera SND, Balet SND. Databázy slúžia Centru marketingu SND na komunikáciu s divákmi prostredníctvom tzv. newsletterov či direct mailov. Databáza v súčasnosti predstavuje iba okolo 7-tisíc kontaktov vzhľadom na sprísnenie GDPR, kedy koncom mája vstúpilo do platnosti nové nariadenie EU.

Online súťaže

Ďalšou zložkou pri online komunikácii je realizácia online súťaží. V prípade premiérových titulov SND využívalo v roku 2018 predovšetkým overenú a efektívnu formu online súťaží realizovaných na webovej stránke www.sutaz.snd.sk, v ktorej mali diváci možnosť získať nielen vstupenky na premiérové predstavenie a vstup na slávnostnú recepciu po jeho skončení, ale vďaka podpore partnerov aj exkluzívny balíček zahŕňajúci limousine servis so šoférom v rámci Bratislavy, ubytovanie v hoteli či exkluzívne produkty rôzneho charakteru. V priebehu roka 2018 sa tak realizovali celkovo štyri online súťaže, počet prihlásených divákov sa pohyboval v rozmedzí od 300 do 1 300.

V roku 2018 sme realizovali online súťaž pri príležitosti obľúbeného podujatia Deň otvorených dverí SND s podtitulom Zažite divadlo naozaj na Dni otvorených dverí SND. Okrem zapožičania

osobného automobilu na celý týždeň s plnou nádržou, získal výherca aj ubytovanie v rekreačnom zariadení Chata SND v krásnom prostredí Jánskej doliny. Súťaž prebiehala na webovej stránke www.sutaz.snd.sk, pričom jej propagácia prebiehala aj v prostredí Facebooku (bannerová reklama), YouTube (video reklama) a OOH (CLV, A1). Počet súťažiacich presiahol číslo 970.

Sociálne siete

SND je veľmi aktívne a progresívne aj pri komunikácii prostredníctvom sociálnych sietí, ktoré využíva na propagáciu premiér a repertoáru súborov, informácie o rozličných podujatiach a akciách, na budovanie povedomia o umeleckých zložkách, a v neposlednom rade ako jednu z platforiem slúžiacich na aktívnu komunikáciu s fanúšikmi a návštevníkmi.

Na sociálnej sieti Facebook disponuje SND celkovo piatimi stránkami (Slovenské národné divadlo, Činohra SND, Opera SND, Balet SND a Eurokontext.sk), ktoré sú administrované Centrom marketingu SND. V priebehu roka 2018 zaznamenali jednotlivé stránky nasledujúci nárast počtu fanúšikov:

Slovenské národné divadlo z 35 755 v decembri 2017 na 36 999 v decembri 2018,
Činohra SND z 7 907 v decembri 2017 na 9927 v decembri 2018,
Opera SND z 2 818 v decembri 2017 na 3 385 v decembri 2018,
Balet SND zo 5 698 v decembri 2017 na 6 388 v decembri 2018,
Eurokontext.sk z 1 728 v decembri 2017 na 1 785 v decembri 2018.

Svoju rolu zohráva pri online komunikácii Slovenského národného divadla aj video kanál Youtube, na ktorom má SND svoj vlastný účet. Počas roka 2018 počet odberateľov stúpol na 5 394 (v decembri roku 2017 bol počet odberateľov 4 206). V porovnaní s uplynulým obdobím vzrástla aj sledovanosť videí – v roku 2018 dosiahla štatistika pozretí hodnotu 1 089 670 (v roku 2017 to bolo 1 068 712).

Novinkou v oblasti sociálnych sietí bolo v októbri 2018 aj založenie konta Opery SND v mimoriadne obľúbenej sieti Instagram. Do konca roka 2018 si získala viac než 500 sledovateľov.

Výstavy

Výstavy realizované v priestoroch SND (v novej budove, ako aj v historickej budove SND) boli v sezóne 2017/2018 resp. za rok 2018 koncipované ako prierez diel a fotografií vytvorených nielen umelcami, ale boli získané aj od ústavov a inštitúcií. Prezentované diela mapovali činnosť divadla a jeho protagonistov. Niektoré výstavy, ktoré tvorili súčasť výstavného plánu, by sa dali charakterizovať ako pohľady autorov na svet z vlastnej perspektívy zdôrazňujúce hodnoty

spoločnosti. Väčšina výstav v kalendárnom roku 2018 bolo realizovaných v úzkej spolupráci s Divadelným ústavom s cieľom zachytenie a mapovania činnosti SND.

NEZABUDNEME! (Zlatá éra divadelníctva objektívom Antona Šmotláka)

Anton Šmotlák ml.

12. 2. 2018 – 16. 3. 2018

Our world is beautiful

Cewe

1.3. 2018 - 3. 4. 2018

Stodolova dramatika

Divadelný ústav

12. 3. 2018 – 9. 4. 2018

Márius Ivanovič Petipa

Divadelný ústav

20. 12. 2017 – 9. 3. 2018

Alica Pastrorová

Divadelný ústav

11. 5. 2018 – 29. 6. 2018

Hviezda zo severu

Slovenská národná knižnica

30. 5. 2018 – 29. 6. 2018

Eva Jaczová

Divadelný ústav

11. 6. 2018 – 14. 9. 2018

Lovci zážitkov

Cewe a Bubo

10. 9. 2018 – 28. 9. 2018

Divadlo s ľudskou tvárou – výstava venovaná 50. výročiu Pražskej jari

Divadelný ústav

12. 9. 2018 – 8. 10. 2018

Eva Kristínová

Divadelný ústav

14. 9. 2018 – 14. 12. 2018

Televízne pondelky Karola L. Zachara

Divadelný ústav

22. 10. 2018 – 5. 12. 2018

Helena Slavíková-Rabarová

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti

1.10. – 19. 10. 2018

Poľsko včera a dnes

Veľvyslanectvo Poľskej republiky v Bratislave

22. 10. 2018 – 30. 11. 2018

Lietanie bez krídiel

Mgr. Art Katarína Kvietiková
5. 11. 2018 – 31. 12. 2018

Cesta svetla

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska
14. 12. 2018 – 2. 1. 2019

UMELECKO-DEKORAČNÉ DIELNE

Výroba a opravy scénických a kostýmových výprav

Umelecko-dekoračné dielne SND v roku 2018 vyrobili 12 kostýmových a scénických výprav do inscenácií. Výrobu scénických a kostýmových výprav realizovali na vysokej profesionálnej úrovni.

Pri inscenácii Esmeralda sa Umelecko-dekoračné dielne podieľali na úprave scény. Inscenácia Sadko bola vyrobená v koprodukcii, Umelecko-dekoračné dielne spolupracovali na scénickej výprave a vyrobili časť kostýmov.

V roku 2018 boli vyrobené kostýmové a scénické výpravy do nasledovných inscenácií:

- Činohra SND: Krotká, Hedda Gablerová, Pred západom slnka, Antigona, Nad našu silu II, Vojna a mier, Vysoká škola diváckeho umenia, Projekt 1918
- Opera SND: Sadko (scénická výprava a časť kostýmov), Poľská krv, Tosca, Don Carlo
- Balet SND: Esmeralda (úprava scény), Beatles go Baroque

Repertoár SND v roku 2018

Autor	Názov predstavenia	Počet
Opera SND		
G. Rossini	Barbier zo Seville	5
G. Puccini	Bohéma	4
G. Bizet	Carmen	5
W. A. Mozart	Čarovná flauta	3
G. Verdi	Don Carlo	4
W. A. Mozart	Don Giovanni	6
G. Rossini	Figaro sem, Figaro tam	5
	Koncert	4
	Kontinuity	2
E. Suchoň	Krútnava	5
G. Verdi	La Traviata	4
G. Verdi	Macbeth	3
	Matiné	4
G. Verdi	Nabucco	11
B. Smetana, M. Vanek	Nepredajme nevestu!	4

Autor	Názov predstavenia	Počet
J. Strauss ml., J. Strauss Jr.	Netopier	3
W. A. Mozart	O čarovnej flaute a iných kúzlach	1
O. Nedbal	Polská krv	9
B. Smetana	Predaná nevesta	6
G. Verdi	Rigoletto	5
N. A. Rimskij - Korsakov	Sadko	2
P. Mascagni	Sedliacka češť/Komedianti	2
M. Ravel	Španielska hodinka	1
G. Puccini	Tosca	6
G. Puccini	Triptych	3
G. Puccini	Turandot	5
W. A. Mozart	Únos zo Serailu	8
	Voci da camera	1
M. Vanek	Z opery do opery	3
J. F. Halévy	Židovka	3
Opera SND celkom	30 titulov	127
Balet SND		
P. Breiner, A. Ducin, I. Holováč, R. Sato	Beatles go Baroque	4
M. Ravel, R. Sato	Dafnis a Chloe	1
C. Pugni, V. Medvedev, S. Fečo	Esmeralda	7
	Fragile a Balet SND	5
	Gala predstavenie	1
A. Ch. Adam	Giselle	9
P. I. Čajkovskij	Labutie jazero	7
P. I. Čajkovskij	Luskáčik	18
C. Davis, D. de Andrade	Nížinskij	3
J. Ďurovčík, L. Feldek, A. Popovič	Popolvár	2
S. Prokofiev	Rómeo a Júlia	3
P. Breiner, N. Horečná	Slovenské tance	4
V. Patejdl, L. Vaculík	Snehulienka a sedem pretekárov	10
B. Eifman	Za hranicami hriechu	6
Balet SND celkom	14 titulov	80
Činohra SND		
L. Feldek	Ako sa Lomidrevo stal kráľom	9
Sofokles	Antígona	16
R. Dahl	Apartmán v hoteli Bristol	22
T. Procházka, P. Tilajčík	Artaudia/Autopsy	4
I. Stodola	Bačova žena	12
B. Slančíková-Timrava	Bál	15
P. O. Hviezdoslav	Časy, časy, mrcha časy	7
J. Havelka a kolektív	Elity	18
I. Bergman	Fanny a Alexander	3
H. Ibsen	Hedda Gablerová	16
I. Vyrpajev	Ilúzie	12
D. Arcand	Invázia barbarov	3
Ch. Brontëová	Jana Eyrová	2
P. Quilter	Je úžasná!	14

Autor	Názov predstavenia	Počet
M. Bachynec	Kabaret Normalizácia	24
F. M. Dostojevskij	Krotká	26
J. Littell	Láskavé bohyně	6
V. Schulzová, R. Olekšák	Leni	18
P. Esterházy	Mercedes Benz	10
G. Büchner	Mier chatrčiam! Vojnu palácom !	12
M. Odriska, A. Bučko	Morena	1
B. Bjørnson	Nad našu silu II.	9
Ľ. Feldek	Nepolepšený svätec	23
D. Loher	Nevina	2
P. Karvaš	Polnočná omša	12
Ch. Hampton	Popol a vášeň	13
G. Hauptman	Pred západom slnka	18
J. Roth	Projekt 1918	6
W. Shakespeare	Richard III.	13
P. Pišťánek	Rivers of Babylon	3
V. Schulzová, R. Olekšák	Rodáci	10
V. Klimáček	Sissi	4
W. Shakespeare	Skrotenie zlej ženy	14
S. Daubnerová	Spievajúci dom	4
G. Feydeau	Tak sa na mňa prilepila	15
J. Juráňová	Tichý bič	8
R. Pazsocha	tRip	4
B. Studlar	Túžba po nepriateľovi	4
W. Shakespeare	Veselé paničky windsorské	12
L. N. Tolstoj	Vojna a mier	13
I. Tasnádi	Vysoká škola diváckeho umenia	12
V. Klimáček	Zjavenie / Hrobárova dcéra	16
J. Palárik	Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri občinkoch	18
P. Weiss	Zo života ľudstva	2
Činohra SND celkom	44 titulov	485
	Ostatné podujatia	35
	z toho:	
	Slovenské osmičky – diskusné projekty	10
	Poetické a tématické večery	15
	Trochu inak	10
SND celkom	88 titulov	727

SND v r. 2018 prezentovalo svoje predstavenia v rámci SR aj v zahraničí.

Prehľad o zájazdových predstaveniach v tuzemsku (17 predstavení)

Por. č.	Súbor	Dátum	Autor	Názov predstavenia	Miesto konania
1.	Činohra	27.2.2018	V. Schulczová, R. Olekšák	Leni	Žilina
2.	Činohra	26.4.2018	P. O. Hviezdoslav	Časy, časy, mrcha časy	Prešov
3.	Činohra	9.5.2018	M. Bachynec	Kabaret Normalizácia	Košice
4.	Činohra	11.5.2018	P. Karvaš	Polnočná omša	Dolný Kubín
5.	Činohra	17.5.2018	V. Schulczová, R. Olekšák	Rodáci	Nitra
6.	Činohra	13.6.2018	M. Bachynec	Kabaret Normalizácia	Zvolen
7.	Činohra	22.6.2018	F. M. Dostojevskij	Krotká	Martin
8.	Činohra	23.6.2018	M. Bachynec	Kabaret Normalizácia	Trnava
9.	Činohra	5.9.2018	J. Havelka a kolektív	Elity	Košice
10.	Činohra	15.9.2018	Ľ. Feldek	Nepolepšený svätec	Šaštín
11.	Činohra	22.9.2018	V. Schulczová, R. Olekšák	Leni	Piešťany
12.	Činohra	22.9.2018	H. Ibsen	Hedda Gablerová	Nitra
13.	Činohra	30.9.2018	M. Bachynec	Kabaret Normalizácia	Banská Štiavnica
14.	Činohra	19.10.2018	G. Büchner	Mier chatrčiam !Vojnu palácom!	Dubnica
15.	Činohra	28.11.2018		Korene	Martin
16.	Činohra	4.12.2018	Ľ. Feldek	Nepolepšený svätec	Žilina
17.	Činohra	20.12.2018	Ľ. Feldek	Nepolepšený svätec	Revúca

Prehľad o zájazdových predstaveniach v zahraničí (10 predstavení)

Por. č.	Súbor	Dátum	Autor	Názov predstavenia	Miesto konania
1.	Balet	29.5.2018	P. Breiner, N. Horečná	Slovenské tance	Brno - ČR
2.	Balet	14.6.2018	P. Breiner, A. Ducin, I. Holováč, R. Sato	Beatles go Baroque	Budapešť - Maďarsko
3.	Balet	18.9.2018		Gala predstavenie	Pécs - Maďarsko
4.	Balet	23.11.2018	P. I. Čajkovskij	Luskáčik (časť)	Plzeň - ČR
5.	Činohra	20.5.2018	Sofokles	Antigona	Olomouc - ČR
6.	Činohra	25.5.2018	J. Havelka a kolektív	Elity	Brno - ČR
7.	Činohra	5.6.2018	B. Bjørnson	Nad našu silu II.	Oslo - Nórsko
8.	Činohra	27.6.2018	M. Bachynec	Kabaret Normalizácia	Hradec Králové - ČR
9.	Činohra	12.10.2018	J. Havelka a kolektív	Elity	Petrohrad - Rusko
10.	Činohra	27.10.2018	J. Havelka a kolektív	Elity	Praha - ČR

V SND v r. 2018 pohostinsky účinkovali divadelné súbory z tuzemska aj zahraničia.

Prehľad o pohostinských vystúpeniach súborov z tuzemska(21 predstavení)

Por. č.	Scéna	Dátum	Názov predstavenia	Divadlo, resp. organizátor
1.	Opera	6.2.2018	G. Rosinni: Il signor Bruschino	Asociácia Corpus
2.	Opera	7.6.2018	R. Wagner: Vily	Opera ŠD Košice
3.	Opera	20.6.2018	G. Rosinni: Il signor Bruschino	Asociácia Corpus
4.	Opera	2.10.2018	A. Ponchielli: La Gioconda	Štátne divadlo Banská Bystrica
5.	Balet	4.5.2018	Večer taneč.umenia VŠMU	Vysoká škola múzických umení
6.	Balet	12.6.2018	Denník Anny Frankovej	Balet ŠD Košice
7.	Balet	11.10.2018	FRAGILE a Balet SND	FRAGILE
8.	Balet	24.11.2018	J. Kubánek: Pocta majstrovi	SĽUK
9.	Balet	24.11.2018	J. Kubánek: Pocta majstrovi	SĽUK
10.	Balet	31.12.2018	FRAGILE a Balet SND	FRAGILE
11.	Balet	31.12.2018	FRAGILE a Balet SND	FRAGILE
12.	Činohra	9.3.2018	A. P. Čechov: Višňový sad	Slovenské komorné divadlo, Martin
13.	Činohra	15.3.2018	Vietor a farby	Detský divadelný súbor Plamienok
14.	Činohra	16.3.2018	A. P. Čechov: Ujo Váňa	Štátne divadlo Košice
15.	Činohra	13.4.2018	Vietor a farby	Detský divadelný súbor Plamienok
16.	Činohra	18.5.2018	Ľudia, miesta a veci	Festival Nová dráma
17.	Činohra	20.10.2018	Portét Dorian G.	Slovenské komorné divadlo, Martin
18.	Činohra	22.10.2018	Matka	Bratislava v pohybe
19.	Činohra	26.10.2018	V samote	Divadlo Nomantinelis
20.	Činohra	9.11.2018	Jánošík podľa Jozefa	Medzibrodské kočovné divadlo, Medzibrod
21.	Činohra	10.11.2018	Trafená hus	Bábkové divadlo, Žilina

Prehľad o pohostinských vystúpeniach súborov zo zahraničia(14 predstavení)

Por. č.	Scéna	Dátum	Názov predstavenia	Divadlo, resp. organizátor
1.	Opera	9.6.2018	D. Šostakovič: Lady Macbeth Mcenského okresu	Opera ND moravsko-sliezskeho, ČR
2.	Opera	15.6.2018	K. Szymanowsky: Kráľ Roger	Krakovská opera, Poľsko
3.	Opera	17.6.2018	J. Massenet: Werther	Opera ND Praha, ČR
4.	Opera	26.9.2018	L. Janáček: Jenůfa	Maďarská štátna opera Budapešť, Maďarsko
5.	Opera	27.9.2018	Z. Kodály: Sikulské priadky	Maďarská štátna opera Budapešť, Maďarsko
6.	Opera, Balet	8.11.2018	Na krídlach slobody	Poľský folklórny súbor SŁASK a SŁUK, Poľsko a SR
7.	Balet	7.6.2018	Bartókov tanečný triptych	Maďarský národný balet Budapešť, Maďarsko
8.	Balet	26.6.2018	Čajkovskij. Pro et Contra	súbor Eifman Ballet, Rusko
9.	Balet	27.6.2018	Čajkovskij. Pro et Contra	súbor Eifman Ballet, Rusko
10.	Činohra	15.1.2018	D. Grossman: Vojde kôň do baru	Cameri Theatre Tel Aviv, Izrael
11.	Činohra	16.1.2018	D. Grossman: Vojde kôň do baru	Cameri Theatre Tel Aviv, Izrael
12.	Činohra	22.4.2018	N. Ostrovskij: Búrka	Veľké činoherné divadlo G. A. Tovstonogova, Rusko
13.	Činohra	19.5.2018	O. Frlic: Aleksandra Zec	HKD Teatar Rijeka, Chorvátsko
14.	Činohra	6.6.2018	E. Dante: Zodratá z kože	Festival Dolce Vitaj, Taliansko

EKONOMICKÝ a TECHNICKO-PREVÁDZKOVÝ ÚSEK – ODBOR TECHNICKÝ

Technický odbor v roku 2018 zabezpečoval prevádzku novej budovy SND, historickej budovy SND a prevádzku rekreačného zariadenia - chaty v Liptovskom Jáne.

Cieľom činnosti technického odboru EaTPÚ je zabezpečiť plynulú a bezpečnú prevádzku týchto objektov. Budovy, ktoré má SND v správe majetku štátu vyžadujú vzhľadom k svojmu veku a technickému stavu stále vyššie náklady na ich opravy a údržbu. V rámci racionalizačných opatrení v oblasti nákladov je snahou SND čo najväčší objem opráv, údržby a upratovacích prác zabezpečiť vlastnými zamestnancami.

V roku 2018 tvorili náklady na prevádzku týchto objektov najmä náklady na spotrebu elektrickej energie, zemného plynu, tepla, dodávku vody a na stočné, na zmluvné služby spojené so zabezpečením prevádzky budov, požiarno-asistenčné služby na predstaveniach SND, opravy a údržbu častí budov a technických zariadení a na zabezpečenie pravidelných odborných prehliadok a pod. Ďalšie výdavky boli použité na materiálové zabezpečovanie potrieb

návštevníkov divadla, ako aj k zabezpečeniu rôznych tovarov a materiálov na opravy a údržbu časti budov, zariadení a technológií vlastnými pracovníkmi, čistiace práce a podobne. V rámci opráv a údržby budov, zariadení a technológií boli vynaložené prostriedky najmä na nevyhnutné opravy osobných výťahov v Novej budove SND, výmenu filtrov vzduchotechniky v Novej budove SND, rozličné opravy javiskových technológií, rôzne opravy izolácií a tesnení presklených častí Novej budovy SND ako aj iné nevyhnutné opravy.

Na prevádzku rekreačného zariadenia v Liptovskom Jáne boli v roku 2018 vynaložené prevádzkové prostriedky najmä na energiu, spotrebný materiál a opravy technológií chaty.

3. Ciele organizácie a prehľad ich plnenia

Ciele organizácie v roku 2018

Umelecké zámery a ciele, ktoré SND napĺňalo v roku 2018:

- Vytvorenie (realizácia) nových divadelných titulov v činohre, baletu a opere
- Kvalitná realizácia nových scénických a kostýmových výprav v nových inscenáciách SND
- Kvalitné zabezpečenie a uvádzanie repríz repertoáru SND – činohry, opery a baletu
- Zvyšovanie kultúrnej úrovne obyvateľstva, sprostredkovanie divadelného umenia čo najširšej verejnosti
- Výchova mladého diváka, spolupráca so školami
- Podpora a prezentácia pôvodnej slovenskej tvorby
- Prezentácia slovenského divadelného umenia v zahraničí
- Prezentácia SND na slovenských javiskách mimo Bratislavu
- Prezentácia divadelnej tvorby partnerských zahraničných a slovenských divadiel, ako aj umelcov zo zahraničia i zo Slovenska na javiskách SND

Vytvorenie (realizácia) nových divadelných titulov v činohre, baletu a opere

V roku 2018 SND uviedlo 17 premiér. Činohra SND uviedla 11 premiér, Opera SND 4 premiéry, Balet SND 2 premiéry.

Kvalitné zabezpečenie a uvádzanie repríz repertoáru SND

SND v roku 2018 zabezpečovalo prevádzku spolu na štyroch javiskách a dosiahlo nasledovné merateľné ukazovatele svojej hlavnej činnosti:

- Počet vlastných predstavení 692
- Počet ostatných podujatí 35
- Počet návštevníkov 265 932
- Tržby z predstavení v € 3 377 526

Ministerstvo kultúry SR uzavrelo so Slovenským národným divadlom „Kontrakt č. MK – 4859/2017 – 341/17171“.

Kontrakt bol uzatvorený v súlade so Štatútom SND na poskytovanie verejných služieb a realizáciu nasledovných aktivít a činností :

- rozvoj novej produkcie dramatických, hudobnodramatických a baletných diel vrátane ich materiálo-technického zabezpečenia, podpora pôvodnej dramatickej tvorby a tvorba pre deti a mládež
- šírenie vlastných dramatických, hudobnodramatických a baletných diel na domácich scénach v SR a v zahraničí, prezentácia hosťujúcich súborov zo Slovenska a zo zahraničia na scénach SND
- príprava projektovej dokumentácie a rekonštrukcie historickej budovy SND
- príprava a napĺňanie projektu osláv 100. výročia vzniku SND (1.3.2020) a projektu Storočnica profesionálneho divadla na Slovensku (2020)
- sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov.

Činnosti prijímateľa majú napĺňať najmä nasledovné ciele a ich ukazovatele:

a) počet premiér inscenácií minimálne	15
v tom:	
pôvodné slovenské tituly minimálne	4
tituly pre deti a mládež minimálne	1
b) počet predstavení celkom minimálne	618
z toho:	
pôvodných slovenských minimálne	171
pre deti a mládež minimálne	181
c) aktivity reflektujúce významné výročia dejinných udalostí Slovenskej republiky a Českej republiky a ich spoločnej histórie a iné	
d) realizácia nových foriem práce s publikom	

Plnenie kontraktu

SND v zmysle predmetu kontraktu v priebehu roku 2018 uviedlo 17 premiér vrátane ich materiálno-technického zabezpečenia. Odohralo sa 692 predstavení, z toho 191 pre deti a mládež a 258 pôvodných slovenských predstavení. Na svojich domácich scénach odohralo 665 predstavení, pri hosťovaní v rámci SR 17 predstavení, pri hosťovaní v zahraničí 10 predstavení. Slovenské národné divadlo uviedlo 10 talk show Trochu inak, 10 diskusných projektov Slovenské osmičky a 15 poetických a tematických večerov.

Vyššie uvedený počet predstavení videlo 265 932 divákov a SND dosiahlo tržby v sume 3 377 526 € vrátane kultúrnych poukazov.

Slovenské národné divadlo je celoslovenská reprezentatívna národná kultúrna organizácia v priamom riadení Ministerstva kultúry SR, je najstaršou profesionálnou divadelnou inštitúciou na Slovensku, založenou v roku 1920. Slovenské národné divadlo vykonáva v zmysle Zákona č. 385/1997 Z. z. o Slovenskom národnom divadle najmä tieto umelecké činnosti:

- rozvíja národnú divadelnú kultúru, ktorú prezentuje aj v zahraničí
- umelecky pripravuje a verejne predvádza hudobnodramatické, dramatické a tanečné diela
- vydáva a rozširuje periodické publikácie a neperiodické publikácie, propagačné materiály a usporadúva výstavy, ktoré propagujú jeho činnosť
- vykonáva vlastnú sprostredkovateľskú činnosť
- vyrába scénické a kostýmové výpravy
- vyvíja ďalšie významné kultúrne aktivity
a vykonáva tieto ďalšie činnosti v zmysle Štatútu Slovenského národného divadla:
- predaj a predpredaj vstupeniek
- reklamnú a propagačnú činnosť a ďalšie aktivity podporujúce rozvoj a skvalitnenie plnenia predmetu činnosti
- informačné služby verejnosti, a to spôsobom umožňujúcim prístup na diaľku
- prenajímanie nehnuteľností alebo ich častí, technických zariadení, dopravných prostriedkov, prípadne iného majetku, ktorý má vo svojej správe a dočasne ho nevyužíva
- zapožičiavanie divadelných výprav, hudobných materiálov, nástrojov, notového materiálu
- prevádzkovanie a prenajímanie bufetových, reštauračných a rekreačných zariadení v správe Slovenského národného divadla v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi
- aktivity podporujúce rozvoj a skvalitnenie plnenia poslania a hlavného predmetu činnosti.

Slovenské národné divadlo zverejšovalo vo svojich informačných a propagačných materiáloch informáciu, že organizácia je štátnou príspevkovou organizáciou Ministerstva kultúry SR.

SND v Kontrakte uzatvorenom s MK SR na r. 2018 malo rozpisane výdavky na 4 činnosti, a to nasledovne:

- a) Vznik a tvorba novej produkcie dramatických, hudobno-dramatických a baletných diel vrátane ich materiálno-technického zabezpečenia, podpora pôvodnej dramatickej tvorby a tvorby pre deti a mládež

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
a	1	2	3	4
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	0	0	0	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	0	0	0	0
630 – Tovary a služby	650 000	500 000	150 000	0
640 – Bežné transfery	0	0	0	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	650 000	500 000	150 000	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	0	0	0	0
Spolu výdavky	650 000	500 000	150 000	0

- b) Šírenie vlastných dramatických, hudobno-dramatických a baletných diel na domácich scénach, v Slovenskej republike a zahraničí, prezentácia hosťujúcich súborov zo Slovenska a zo zahraničia na scénach SND

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
a	1	2	3	4
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	10 857 017	10 242 441	614 576	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	3 635 170	3 428 920	206 250	0
630 – Tovary a služby	6 324 800	3 818 126	2 506 674	0
640 – Bežné transfery	75 500	70 000	5 500	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	20 892 487	17 559 487	3 333 000	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	345 000	0	345 000	0
Spolu výdavky	21 237 487	17 559 487	3 678 000	0

c) Príprava projektovej dokumentácie a rekonštrukcie historickej budovy SND

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
a	1	2	3	4
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	0	0	0	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	0	0	0	0
630 – Tovary a služby	0	0	0	0
640 – Bežné transfery	0	0	0	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	0	0	0	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	500 000	500 000	0	0
Spolu výdavky	500 000	500 000	0	0

d) Príprava a napĺňanie projektu osláv 100. výročia vzniku SND (1.3.2020) a projektu Storočnica profesionálneho divadla na Slovensku (2020)

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
a	1	2	3	4
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	0	0	0	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	0	0	0	0
630 – Tovary a služby	15 000	0	15 000	0
640 – Bežné transfery	0	0	0	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	15 000	0	15 000	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	5 000	0	5 000	0
Spolu výdavky	20 000	0	20 000	0

K 31.12.2018 SND plnilo finančné ukazovatele stanovené v kontrakte nasledovne:

- a) Vznik a tvorba novej produkcie dramatických, hudobno-dramatických a baletných diel vrátane ich materiálo-technického zabezpečenia, podpora pôvodnej dramatickej tvorby a tvorby pre deti a mládež

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Plnenie kontraktu			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
a	1	2	3	4
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV				
620 – Poistné a príspevok do poisťovní				
630 – Tovary a služby	650 000	500 000	150 000	0
640 – Bežné transfery				
Spolu 600 - Bežné výdavky	650 000	500 000	150 000	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky				
Spolu výdavky	650 000	500 000	150 000	0

- b) Šírenie vlastných dramatických, hudobno-dramatických a baletných diel na domácich scénach, v Slovenskej republike a zahraničí, prezentácia hosťujúcich súborov zo Slovenska a zo zahraničia na scénach SND

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Plnenie kontraktu			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
a	1	2	3	4
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	11 113 979	9 970 241	1 143 738	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	4 117 157	3 563 334	553 823	0
630 – Tovary a služby	6 049 778	3 669 081	2 350 697	0
640 – Bežné transfery	113 988	74 339	39 649	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	21 394 902	17 306 994	4 087 908	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	509 569	0	509 569	0
Spolu výdavky	21 904 470	17 306 994	4 597 476	0

c) Príprava projektovej dokumentácie a rekonštrukcie historickej budovy SND

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Plnenie kontraktu			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
a	1	2	3	4
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	0	0	0	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	0	0	0	0
630 – Tovary a služby	0	0	0	0
640 – Bežné transfery	0	0	0	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	0	0	0	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	0	0	0	0
Spolu výdavky	0	0	0	0

d) Príprava a napĺňanie projektu osláv 100. výročia vzniku SND (1.3.2020) a projektu Storočnica profesionálneho divadla na Slovensku (2020)

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Plnenie kontraktu			
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov
a	1	2	3	4
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	0	0	0	0
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	0	0	0	0
630 – Tovary a služby	0	0	0	0
640 – Bežné transfery	0	0	0	0
Spolu 600 - Bežné výdavky	0	0	0	0
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	0	0	0	0
Spolu výdavky	0	0	0	0

4. Rozpočet organizácie

Plnenie ukazovateľov rozpočtu

SND v súlade so Štatútom SND a Zákonom o Slovenskom národnom divadle zabezpečuje svoju činnosť vlastnými príjmami a príspevkom zo štátneho rozpočtu.

Najvyšší objem finančných prostriedkov potrebných na dosiahnutie cieľov SND predstavujú osobné náklady, čo vyplýva z realizácie potrebného rozsahu prác a činností.

Rozpočtové opatrenia:

Ministerstvo kultúry SR určilo pôvodným rozpisom bežný transfer na činnosť Slovenského národného divadla v objeme 18 059 487 € a na kapitálový transfer vo výške 500 000 €.

Rozpočtovým opatrením č. 1 (list č. MK-2465/2018-341/3294) znížilo MK SR rozpočet bežných výdavkov v prvku 08S0101 - Divadlá a divadelná činnosť o 480 902 €.

Rozpočtovým opatrením č. 2 (list č. MK-2465/2018-341/3722) pridelo MK SR 155 000 € nasledovne: v rámci prvku 08T0103 - Podpora kultúrnych aktivít RO a PO sumu 120 000 € a v rámci prvku 08T0104 – Podpora kultúrnych aktivít v zahraničí sumu 35 000 €.

Rozpočtovým opatrením č. 3 (list č. MK-3/2018-341/4542) pridelo MK SR v rámci prvku 08T0103 Podpora kultúrnych aktivít RO a PO v celkovej sume 40 000 € na kapitálové výdavky IA č. 34 855 – SND Príprava a naštudovanie nových divadelných titulov.

Rozpočtovým opatrením č. 4 (list č. MK-3/2018-341/4850) pridelo MK SR 50 000 € v rámci prvku 08T010B – Obnova a nástrojového vybavenia a krojových súčiastok na kapitálové výdavky IA č. 27 910 Obnova nástrojového vybavenia.

Rozpočtovým opatrením č. 5 (list č. MK-3/2018-341/4892) pridelo MK SR v rámci prvku 08T0103 Podpora kultúrnych aktivít RO a PO na finančné zabezpečenie nevyhnutných opráv historickej budovy SND v sume 980 000 €.

Rozpočtovým opatrením č.6 (list č. MK-4126/2018-421/11353) pridelo MK SR v rámci prvku 08S0101 Divadlá a divadelná činnosť finančné prostriedky na dofinancovanie nevyhnutných a nekrytých výdavkov v sume 150 000 €.

Rozpočtovým opatrením č.7 (list č. MK-4126/2018-421/16238) pridelilo MK SR v rámci prvku 08S0101 Divadlá a divadelná činnosť finančné prostriedky na dofinancovanie nevyhnutných prevádzkových potrieb v sume 550 000 €.

Rozpočtovým opatrením č.8 (list č. MK-4126/2018-421/16513) pridelilo MK SR v rámci prvku 08S0101 Divadlá a divadelná činnosť finančné prostriedky na navýšenie základných miezd za účelom stabilizácie zamestnanosti v sume 117 180 €.

Rozpočtovým opatrením č.9 (list č. MK-4126/2018-421/16990) pridelilo MK SR v rámci prvku 08S0101 Divadlá a divadelná činnosť finančné prostriedky na vyplatenie motivačných odmien umeleckých zamestnancov v sume 167 330 €.

Rozpočtovým opatrením č.10 (list č. MK-3/2018-341/17548) pridelilo MK SR v rámci prvku 08T010B Obnova nástrojového vybavenia a krojových súčiastok na kapitálové výdavky IA č.27 910 – Obnova nástrojového vybavenia finančné prostriedky v sume 200 000 €.

Rozpočtovým opatrením č.11 (list č. MK-4126/2018-421/17622) pridelilo MK SR v rámci prvku 08S0101 Divadlá a divadelná činnosť finančné prostriedky za kultúrne poukazy v sume 33 460 €.

Rozpočtovým opatrením č.12 (list č. MK-4126/2018-421/17868) pridelilo MK SR v rámci prvku 08S0101 Divadlá a divadelná činnosť finančné prostriedky na dofinancovanie nevyhnutných prevádzkových potrieb v sume 1 060 439 €.

Príspevok na bežné výdavky z MK SR

Prevádzkový transfer od zriaďovateľa bol pre rok 2018 rozpočtovými opatreniami upravený na celkovú sumu 19 811 994 €. Záväzný ukazovateľ na mzdy zo štátneho rozpočtu bol stanovený vo výške 10 570 241 €.

Čerpanie bežných výdavkov

Bežné výdavky boli čerpané v súlade so Zákonom 523/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov a v súlade s rozpočtovými opatreniami. Záväzné ukazovatele stanovené zriaďovateľom boli dodržané.

Príspevok na kapitálové výdavky z MK SR

Kapitálový transfer od zriaďovateľa bol pre rok 2018 rozpočtovými opatreniami upravený na celkovú sumu 1 770 000 €.

Čerpanie kapitálových výdavkov

Kapitálové výdavky boli čerpané v súlade so Zákonom 523/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov a v súlade s rozpočtovými opatreniami. Záväzné ukazovatele stanovené zriaďovateľom boli dodržané.

Kapitálové výdavky čerpané zo štátneho rozpočtu (zdroj 111 a 131G)

Zo zdrojov štátneho rozpočtu bol v roku 2018 financovaný nákup dlhodobého majetku v celkovej sume 154 616 € nasledovne:

- **Investičná akcia č. 27 910 – „SND – Obnova nástrojového vybavenia“**

K 31.12.2018 boli čerpané prostriedky vo výške 113 256 € zo zdroja 131H.

Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 33 415 – „SND – Rekonštrukcia objektov SND“**

K 31.12.2018 boli čerpané prostriedky vo výške 19 560 € zo zdroja 131H.

Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 34 855 – „SND – Príprava a naštudovanie nových divadelných titulov“**

K 31.12.2018 boli čerpané prostriedky vo výške 21 800 € zo zdroja 131 H.

Investičná akcia nie je ukončená.

Kapitálové výdavky čerpané z vlastných zdrojov (zdroj 43 a 46)

Z vlastných zdrojov bol v roku 2018 financovaný nákup dlhodobého majetku v celkovej sume 532 626 € nasledovne:

- **Investičná akcia č. 31 824 – „SND – licencie“**

K 31.12.2018 boli čerpané prostriedky vo výške 337 102 € zo zdroja 46 a 105 380 € zo zdroja

43. Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 21 827 – „SND – Nákup prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia“**

K 31.12.2018 boli čerpané prostriedky vo výške 27 034 € zo zdroja 46 a 30 720 € zo zdroja 43.

Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 33 415 – „SND – Rekonštrukcia objektov SND“**

K 31.12.2018 boli čerpané prostriedky vo výške 10 794 € zo zdroja 46. Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 34 429 – „SND – Webové sídlo“**

K 31.12.2018 boli čerpané prostriedky vo výške 8 359 € zo zdroja 46. Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č. 34 855 – „SND – Príprava a naštudovanie nových divadelných titulov“**

K 31.12.2018 boli čerpané prostriedky vo výške 12 263 € zo zdroja 46. Investičná akcia nie je ukončená.

- **Investičná akcia č.36955 „SND – Technické zhodnotenie novej budovy“**

K 31.12.2018 boli čerpané prostriedky vo výške 974 € zo zdroja 46. Investičná akcia nie je ukončená.

Rozbor nákladov a výnosov

Náklady:

Celkový upravený rozpočet nákladov činil sumu 26 223 205 €. Čerpanie celkových nákladov je o 2,8 % vyššie, čo predstavuje sumu 669 909 €.

Spotrebované nákupy – V položke je zahrnutá spotreba materiálov a energií

Upravený rozpočet na tieto náklady činil 2 120 722 €. Čerpanie týchto nákladov bolo vo výške 2 114 255 € (úspora 6 467 €).

Služby – V položke sú zahrnuté náklady na opravy a udržovanie, cestovné, náklady na reprezentáciu a ostatné služby.

Upravený rozpočet na tieto náklady činil 3 553 008 €. Čerpanie týchto nákladov je o 2,2 % vyššie, čo predstavuje sumu 77 985 €.

Mzdové náklady – V položke sú zahrnuté náklady na mzdy, zákonné sociálne poistenie, DDP a zákonné sociálne náklady.

Upravený rozpočet na tieto náklady činil 16 428 341 €. Čerpanie týchto nákladov je o 2,97 % vyššie, čo predstavuje sumu 488 491 €.

Dane a poplatky – Daň z nehnuteľnosti bola pre rok 2018 vyrátaná na základe Zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za odpady v znení neskorších predpisov, v zmysle všeobecne záväzných nariadení miest a obcí a na základe rozhodnutí o vyrubení dane.

SND v roku 2018 zaplatilo daň vo výške 201 829 €. Celková suma bola rozdelená nasledovne: za historickú budovu SND 20 368 €, novú budovu SND 138 696 €, za areál UDD 42 040 €, chatu v Liptovskom Jáne 604 € a za chatu v Senci 121 €.

Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej činnosti – Účtovné a daňové odpisy sú vypočítavané mesačne v zmysle Smernice č. 16/2013 „Správa majetku štátu a nakladanie s majetkom štátu v SND“ v znení Dodatku č. 1/2014, ktorej súčasťou je aj plán účtovných a daňových odpisov DLHM a DLNM (Čl. 6).

Vedenie evidencie dlhodobého majetku a automatický výpočet odpisov sú zabezpečované prostredníctvom ekonomického softvéru SOFTIP PROFIT.

Odpisy z DLHM a DLNM boli za r. 2018 vo výške 3 660 790 €.

Výnosy:

Celkový upravený rozpočet výnosov činil sumu 26 223 205 €. Celkové plnenie výnosov je o 2,86% vyššie, čo predstavuje sumu 751 194 €.

Tržby z predaja služieb – V položke sú zahrnuté výnosy z tržieb z predstavení vlastných a cudzích súborov, stravovania, rekreačných stredísk, z prenájmov a reklamných služieb.

Upravený rozpočet na tieto výnosy činil 4 006 600 €. Plnenie týchto výnosov je o 15,1% vyššie, čo predstavuje sumu 605 178 €.

Tržby za tovar – V položke sú zahrnuté výnosy z predaja bulletinov a predaja tovaru v zamestnaneckom bufete. Upravený rozpočet na tieto výnosy činil 68 323 €. Plnenie týchto výnosov je o 15,6% nižšie, čo predstavuje sumu 10 643 €.

Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti – V položke sú zahrnuté mimoriadne výnosy z nepravideľnej činnosti SND. Upravený rozpočet na tieto výnosy činil 103 477 €. Plnenie týchto výnosov je o 37 197 € vyššie.

Hodnotenie vlastných výnosov

- Tržby z predstavení

Slovenské národné divadlo dosiahlo v roku 2018 tieto výkonnové ukazovatele:

Ukazovateľ	Činohra	Opera	Balet	Ostatné podujatia
Počet premiér	11	4	2	0
Počet predstavení	485	127	80	35
Počet divákov	155 347	56 504	46 344	7 737
Tržby	1 855 167	818 359	610 532	93 468

Štruktúra dosiahnutých tržieb – rok 2018

Ukazovateľ	Činohra	Opera	Balet	Ostatné podujatia
Tržby z predstavení na domácej scéne	1 772 118	812 391	574 399	92 428
Tržby z predstavení na domácej scéne - KP	22 171	5 968	4 281	1 040
Tržby na tuzemských zájazdoch	39 025	0	0	0
Tržby na zahraničných zájazdoch	21 853	0	31 852	0
Tržby spolu	1 855 167	818 359	610 532	93 468

- Prenájom

Druhou najpodstatnejšou zložkou príjmov SND sú tržby z prenájmu. V priebehu roka 2018 dosiahlo SND tržby z tejto činnosti v sume 526 131 €. Oproti roku 2017 (701 533 €) sú tržby z prenájmu o 175 402 € nižšie.

- Tržby za bulletiny

V priebehu roka 2018 boli tržby za bulletiny a ročenky vo výške 51 427 €. Oproti roku 2017 (61 361 €) sú tržby za bulletiny a ročenky o 9 934 € nižšie.

- Iné zdroje

V roku 2018 SND získalo darované (sponzorské) prostriedky v sume 53 809 €, z ktorých bola vyčerpaná suma 50 559 € v súlade s ich určením. V roku 2018 boli čerpané sponzorské prostriedky zo zostatku z predchádzajúcich rokov vo výške 7 743 €.

Hodnotenie hospodárskeho výsledku

Hospodárenie SND v r. 2018 bolo významným spôsobom ovplyvnené nepriaznivou situáciou z predchádzajúcich rokov (straty v r. 2015 a 2017). V priebehu divadelných prázdnin, keď divadlo neprodukuje vlastné výnosy, nebolo SND dočasne schopné uhrádzať všetky svoje záväzky včas a v plnej výške. MK SR v dôsledku vyššie uvedených skutočností vytvorilo expertnú skupinu zloženú zo zástupcov MK SR, vedenia SND a zástupcov odborových organizácií SND, ktorej boli v priebehu 2. polroka predkladané ekonomické analýzy a materiály, ktoré podrobne mapovali situáciu v SND. Na základe týchto podkladov a rokovaní expertnej skupiny boli zo strany SND prijímané racionalizačné opatrenia a v spolupráci s MK SR bola finančná situácia v SND stabilizovaná.

K 31.12.2018 SND dosiahlo kladný hospodársky výsledok vo výške 81 285 €.

Príspevky od zriaďovateľa na r. 2018

Bežný transfer od zriaďovateľa k 31.12.2018 bol po úpravách vo výške 19 811 994 € a kapitálový transfer vo výške 1 770 000 €.

Celkovo bol rozpísaný do 2 programov, a to:

V programe 08S - Tvorba a šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt

- bežný transfer:

V podprograme 08S0101 - Divadlá a divadelná činnosť	19 656 994 €
z toho: mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	10 570 241 €

V programe 08T - Účelovo určené finančné prostriedky na kultúrne aktivity

- bežný transfer:

V podprograme 08T0103 - Podpora kultúrnych aktivít RO a PO	120 000 €
V podprograme 08T0104 - Podpora kultúrnych aktivít v zahraničí	35 000 €

- kapitálový transfer:

V podprograme 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť	500 000 €
V podprograme 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO	1 020 000 €
V podprograme 08T010B – Obnova nástrojového vybavenia a krojových súčiastok	250 000 €

Hodnotenie výdavkov podľa zdrojov a ekonomickej klasifikácie

a) bežné výdavky

Program 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
610	111	10 242 441	10 570 241	10 570 241
	46	614 576	1 140 576	1 143 738
620	111	3 428 920	3 563 334	3 563 334
	46	206 250	206 250	553 823
630	111	4 318 126	5 449 081	4 199 081
	46	2 671 674	2 101 674	2 500 697
640	111	70 000	74 339	74 339
	46	5 500	5 500	39 649

Poznámka:

a/ v skutočnom čerpaní v ekonomickej klasifikácii 610, zdroj 111 je zahrnuté aj čerpanie vo výške 600 000 €, ktoré boli vyplatené v januári 2019 v rámci miezd za 12/18 v súlade so Zákonom č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

b/ v ekonomickej klasifikácii 630, zdroj 111 SND k 31.12.2018 vykazuje nedočerpanie prostriedkov v sume 1 250 000 €, ktoré v súlade so Zákonom č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov sú prenesené do r. 2019.

SND malo v priebehu roka 2018 upravený rozpočet na konkrétne kultúrne aktivity. SND po uskutočnení týchto aktivít predkladalo na MK SR ich vyúčtovania. Zámerom realizácie týchto programov je podpora kultúrnych aktivít v tuzemsku i v zahraničí.

Program 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO

€

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
630	111	0	120 000	120 000
	46	0	0	0

Program 08T0104 – Podpora kultúrnych aktivít v zahraničí

€

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
630	111	0	35 000	35 000
	46	0	0	0

b) kapitálové výdavky

Program 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť

€

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
710	111	500 000	500 000	0
	46	0	0	0

Program 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO

€

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
710	131H	0	1 020 000	41 360
	46	0	0	23 057

Program 08T010B - Obnova nástrojového vybavenia a krojových súčiastok

€

Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie
710	111	0	250 000	0
	131H	0	0	113 256

5. Prostriedky Európskej únie a na spolufinancovanie

SND v roku 2018 nevykazuje vyššie uvedené prostriedky.

6. Podnikateľská činnosť

SND nevykonávalo v sledovanom období žiadnu podnikateľskú činnosť.

7. Zhodnotenie majetkovej pozície organizácie

Významnou položkou súvahy v oblasti majetku je hodnota novej budovy SND na Pribinovej ulici.

V roku 2018 boli nasledovné pohyby dlhodobého majetku štátu v správe SND:

- Zaradenie do majetku: dlhodobý majetok spolu v hodnote 920 585 €. Z toho dlhodobý nehmotný majetok v objeme 645 089 € a dlhodobý hmotný majetok v objeme 275 496 €.
- Vyradený dlhodobý majetok spolu v obstarávacej hodnote 386 066 €, z toho dlhodobý nehmotný majetok v hodnote 244 415 € a dlhodobý hmotný majetok v hodnote objeme 141 651 €.

V súlade s ustanoveniami Zákona NR SR č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov nebol predaný, ani prevedený do správy žiaden trvale prebytočný majetok.

V roku 2018 Slovenské národné divadlo naďalej evidovalo prebytočný majetok v obstarávacej cene 14 966 €. Je ním rekreačná chata SND v Senci spolu s pozemkom. Elektronická aukcia na predaj v roku 2017 nebola úspešná, preto v roku 2018 bola realizovaná nová aukcia. Transakcia prevodu vlastníctva (predaj záujemcovi vygenerovanému elektronickou aukciou) nebola doposiaľ realizovaná vzhľadom k tomu, že MK SR nám v zmysle Príkazu ministerky kultúry SR č. 2/2018 „o predkladaní materiálov na udelenie predbežného vyjadrenia pre organizačné útvary a organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR“ dňa 09.07.2018 oznámilo, že neschvaľuje pripravovaný predaj tejto nehnuteľnosti. Podľa pokynov MK SR musí SND čakať na ďalšie usmernenie.

8. Zhodnotenie zamestnanosti

Priemerný prepočítaný stav zamestnancov SND za rok 2018 bol 879,7.

Priemerná mesačná mzda zamestnancov SND v roku 2018 bola 1 126 €.

V priebehu roka 2018 sa realizoval proces úpravy organizačnej štruktúry, menili a upravovali sa niektoré pracovné pozície a ich náplne za účelom optimalizovať prierezové činnosti organizácie

tak, aby boli maximálne efektívne a hospodárne v súlade s Kolektívnou zmluvou SND a Zákonníkom práce.

V priebehu roka 2018 SND zabezpečilo vzdelávanie svojich zamestnancov v nevyhnutnom rozsahu, danom príslušnými predpismi pre výkon technických prác (školenia vodičov, elektrikárov, viazačov bremien, žeriavnikov a pod.), administratívnych prác (išlo prevažne o daňovú, mzdovú a ekonomickú oblasť a školenia ohľadne verejného obstarávania, zákona o slobodnom prístupe k informáciám a pod.).

SND realizovalo aj v r. 2018 omladzovanie umeleckých súborov, pričom mladí umelci sú pravidelne obsadzovaní aj do titulných postáv predstavení SND.

Počet a štruktúra zamestnancov zabezpečujúcich stále činnosti SND (fyzický stav k 31.12.2018)

Názov umeleckej organizačnej zložky	Počet zamestnancov celkom	z toho		
		Umeleckí zamestnanci	Technickí zamestnanci	Administratívni zamestnanci
Opera SND	353	227	121	5
Balet SND	85	79	2	4
Činohra SND	147	63	79	5
UDD	156	5	145	6
EaTPÚ - OT	100	0	93	7
EaTPÚ - OE	11	0	0	11
Generálne riaditeľ.	15	0	0	15
Centrum marketing	26	3	14	9
SPO LU	893	377	454	62

Fyzický stav zamestnancov SND k 31.12.2018 bol 893 zamestnancov

- z toho:

Muži	490
Ženy	403
Zamestnanci pracujúci na kratší pracovný čas	42
Zamestnanci poberajúci starobný dôchodok	98
Zamestnanci so zdravotným postihnutím I.	27
Zamestnanci so zdravotným postihnutím II.	8
Zamestnanci príslušní k SR	839
Iní štátni príslušníci	54

V mimo evidenčnom stave zamestnancov je 36

- z toho materská a rodičovská dovolenka 35

Verejný výkon funkcie 1

Počet zamestnancov pracujúcich na dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru 62

V roku 2018 nastúpilo do pracovného pomeru 86

- z toho na zastupovanie počas MD, RD, dlhodobej PN 18

V roku 2018 v SND ukončilo pracovný pomer 96

Fluktuácia 10,75%

Veková štruktúra zamestnancov SND k 31.12.2018

Veková hranica	Ženy	Muži	Celkom	Priemerný vek
18-25	28	22	50	23,1
26-30	34	47	81	27,98
31-35	33	51	84	33,26
36-40	27	61	88	38,26
41-45	45	60	105	43,08
46-50	53	47	100	48,08
51-55	62	59	121	53,31
56-59	51	57	108	57,77
nad 60	70	86	156	65,35
CELKOM	403	490	893	46,77

V roku 2018 bol priemerný vek v SND 46,77 roka

Z toho ženy 47,27 roka, muži 46,37 roka.

Vo vekovej hranici nad 60 rokov v roku 2018 bolo v SND zamestnaných 7,86 % žien a 9,54 % mužov.

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov SND k 31.12.2018

Organizačná zložka	základné		stredné		úplné stredné		vyššie odborné	
	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži
Opera SND	2	9	17	25	27	46	29	36
Balet SND	0	0	0	1	13	6	23	23
Činohra SND	1	4	13	15	21	24	0	5
UDD	1	4	32	41	30	31	0	0
EaTPÚ - OT	7	3	15	20	14	21	1	1
EaTPÚ - OE	0	0	0	0	5	0	0	0
Generálne riaditeľstvo	0	0	0	0	9	0	0	0
Centrum marketingu	0	0	0	0	11	2	0	0
SPO LU	11	20	77	102	130	130	53	65

Organizačná zložka	bakalárske		vysokoškolské	
	ženy	muži	ženy	muži
Opera SND	4	10	49	99
Balet SND	2	2	10	5
Činohra SND	2	1	28	33
UDD	2	1	9	5
EaTPÚ - OT	0	0	5	13
EaTPÚ - OE	0	0	6	0
Generálne riaditeľstvo	0	0	4	2
Centrum marketingu	3	0	8	2
SPO LU	13	14	119	159

9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Hlavnými užívateľmi výstupov Slovenského národného divadla – predstavení činohry, opery a baletu – je široká verejnosť, občania všetkých sociálnych vrstiev a vekových skupín.

V roku 2018 navštívili predstavenia SND občania zo všetkých častí Slovenska, ako aj zahraniční diváci, najmä z okolitých krajín. Zahraničné publikum sa vo väčšej miere orientuje na žáner opery a baletu.

SND plánuje aj naďalej ponúkať kvalitné divadelné umenie a zlepšovať služby poskytované verejnosti.

10. Zhodnotenie výsledkov kontrol

Kontrolný orgán: hl. kontrolór

Dátum kontroly: 3.4. – 10.4

Predmet kontroly: preskúmanie zmlúv o poskytovaní služieb na prenájom informačných plôch vrátane výlepov plagátov.

Výsledok kontroly: neboli zistené nedostatky

Kontrolný orgán: hl. kontrolór

Dátum kontroly: 13.5. – 6.6

Predmet kontroly: kontrola aktualizácie interných predpisov.

Výsledok kontroly: neboli zistené nedostatky

Orgán auditu: Ministerstvo kultúry SR

Dátum vykonania auditu: 8.6. – 28.8.

Predmet auditu: vnútorný audit primeraného nastavenia a efektívneho fungovania vybraných častí riadiaceho a kontrolného systému v rámci finančného riadenia v SND.

Výsledok auditu: bolo prijatých 8 opatrení na odstránenie nedostatkov, opatrenia priebežne plnia, resp. sú splnené.

Kontrolný orgán: Inšpektorát práce Bratislava

Dátum kontroly: 19.6., 25.6., 2.7 -20.7,14.8.

Predmet kontroly: prešetrenie mimoriadnej udalosti.

Výsledok kontroly: Boli zistené 3 nedostatky, všetky sú už odstránené.

Kontrolný orgán: hl. kontrolór

Dátum kontroly:13.8. – 22.8.

Predmet kontroly: kontrola uzatvorených zmlúv o nájme nebytových priestorov v roku 2018 ich

súlrad s všeobecne záväznými a vnútornými predpismi SND

Výsledok kontroly: neboli zistené nedostatky

Orgán auditu: Úrad vládneho auditu Bratislava

Dátum vykonania auditu: 8.10. – 19.12.

Predmet auditu: Overenie a hodnotenie finančného riadenia podľa zákona č.357/2015 o finančnej kontrole a audite za auditované obdobie 01.01.2016 – 30.8.2018.

Výsledok auditu: bolo prijatých 7 opatrení na odstránenie nedostatkov, opatrenia sú priebežne plnené.

Kontrolný orgán: Regionálny ústav verejného zdravotníctva

Dátum kontroly: 3.10.

Predmet kontroly: odstránenie viditeľných stôp po zatečení v kancelárskom priestore NB SND.

Výsledok kontroly: SND zabezpečuje opravu sadrokartónových obkladov.

Kontrolný orgán: hl. kontrolór

Dátum kontroly: 20.11. – 29.11.

Predmet kontroly: kontrola uzatvorených zmlúv o nájme nebytových priestorov – bufetov v rokoch 2017 a 2018 ich súlad s všeobecne záväznými a vnútornými predpismi SND, prípadne možnosti vypovedania zmlúv.

Výsledok kontroly: neboli zistené nedostatky

Kontrolný orgán: Inšpektorát práce Bratislava

Dátum kontroly: 26.11., 28.11. 3.12. a 12.12.

Predmet kontroly: dodržiavanie predpisov BOZP v časti pracovného úrazu, kontrola pracovnoprávných vzťahov a kontrolu dodržiavania zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní.

Výsledok kontroly: Boli prijaté celkovo 3 opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov.

Kontrolný orgán: hl. kontrolór

Dátum kontroly: 27.12. – 28.12.

Predmet kontroly: Kontrola dokladov, prislúchajúcich k likvidačným dokladom faktúr, priebehu vykonávania základnej finančnej kontroly, a súlad s všeobecne záväznými predpismi a vnútornými predpismi SND,.

Výsledok kontroly: boli zistené nedostatky, ktoré sú odstránené.

11. Záver

Slovenské národné divadlo v roku 2018 aj napriek zložitej finančnej situácii plnilo stanovené ciele v súlade s Kontraktom a Štatútom Slovenského národného divadla. Uvádzalo tituly, ktoré oslovili širokú divácku verejnosť doma i v zahraničí nielen režijným spracovaním, výkonom protagonistov, umeleckou kvalitou, ale aj umeleckým spracovaním scény a kostýmov.

Udržovalo divácky záujem inscenovaním nových titulov, uvádzaním repertoáru, v ktorom bola zastúpená svetová klasická i súčasná tvorba, ako aj pôvodná slovenská tvorba.

Bratislava, 21.2.2019

Správu o činnosti a hospodárení predkladajú:

Ing. Eva Lepešová, poverená vedením EO EaTPÚ

Mgr. Andrea Záhoranská, ekonóm - asistent GR

Schválil:

Ing. Vladimír Antala
generálny riaditeľ SND

Organizačná štruktúra SND

